

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

DEZVOLTAREA ȘI PROMOVAREA TURISMULUI ÎN MARAMUREȘ

SUMARUL DOCUMENTULUI STRATEGIC

MAI 2023

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CUPRINS

1. SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI EVOLUȚIA JUDEȚULUI MARAMUREȘ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC.....	2
2. PROFILUL JUDEȚULUI	6
3. TENDINȚE ÎN TURISM	10
4. PROFILUL TURISTULUI ACTUAL ȘI PUBLICUL ȚINTĂ DIN MARAMUREȘ	12
5. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE A TURISMULUI ÎN MARAMUREȘ.....	16
6. OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ	20
7. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII STRATEGICE.....	24
8. PORTOFOLIUL DE PROIECTE ȘI MĂSURI PRIORITARE	27
9. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL	38

1. SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI EVOLUȚIA JUDEȚULUI MARAMUREȘ DIN PUNCT DE VEDERE TURISTIC

Despre Maramureș s-a spus adesea că e un tărâm uitat de vreme, cu biserici de lemn și obiceiuri de când lumea.¹ Maramureșul încântă cu peisaje, munți, dealuri și văi în care viața satului a rămas neschimbată, cu o liniște incredibil de adâncă și persistentă. Maramureșul înseamnă natură și cultură, credință și stăruința de a duce mai departe deprinderile și poveștile de la părinți și bunici.

Regiunea Maramureșului este una dintre cele mai întinse depresiuni ale lanțului Carpatic și se întinde dincolo de granițele României, în Ucraina și are o istorie bogată de mii de ani. Frumusețea regiunii este dată în principal de bogăția peisajelor oferite de natură. Relieful din regiunea Maramureș este în cea mai mare parte muntos, alături de văi adânci și depresiuni largi, în care specificul zonei este dat de bisericile, porțile și casele din lemn construite de meșterii locului.

UNITĂȚI DE CAZARE

Infrastructura turistică ce susține activitățile turistice este alcătuită în primul rând din unitățile de cazare existente pe teritoriul județului Maramureș. La nivelul anului 2022, în această zonă sunt clasificate conform datelor de pe site-ul Ministerului Antreprenoriatului și Turismului un număr total de 888 de structuri de cazare cu o capacitate totală de 14.032 de locuri de cazare.²

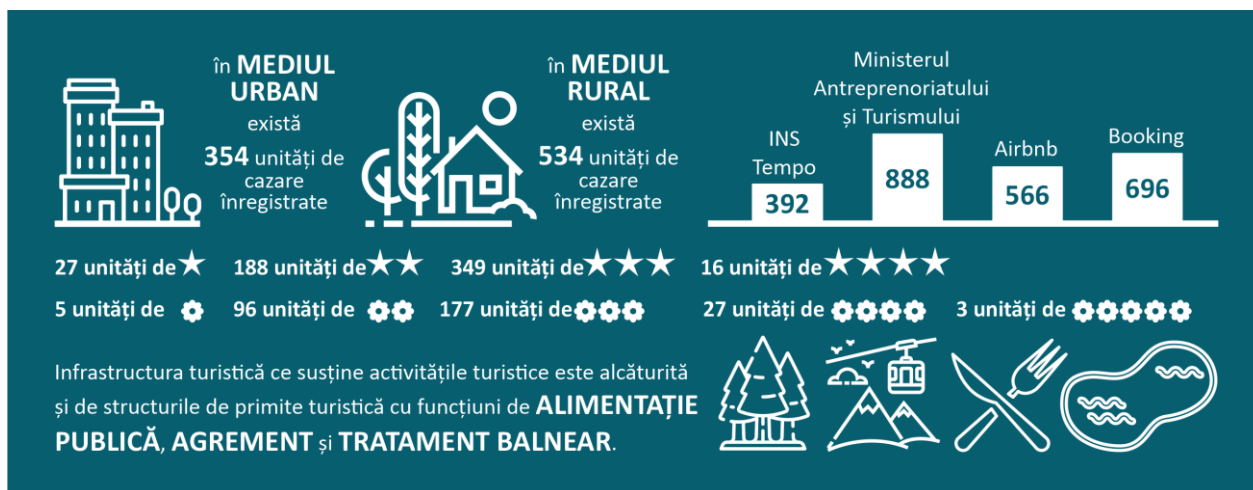
În ceea ce privește raportarea infrastructurii de cazare la nivelul județului Maramureș, conform datelor puse la dispoziție de baza de date a Ministerului Antreprenoriatului și Turismului, se constată faptul că cea mai mare concentrare a infrastructurii de cazare din mediul urban se află în orașele Borșa (cu 88 de structuri înregistrate) și Vișeu de Sus (cu 66 de structuri înregistrate), urmate de municipiul Baia Mare (cu 66 de structuri înregistrate). Urmează apoi Sighetu Marmăției (48 de structuri), Cavnic (cu 30 de structuri) și Baia Sprie (cu 20 de structuri înregistrate).

---

¹ Visit Maramureș.ro. *12 motive să vizitezi Maramureșul* – <https://www.visitmaramures.ro/ro/places/12-motive-sa-vizitezi-maramuresul>

² Date actualizate pe data de 08.07.2022

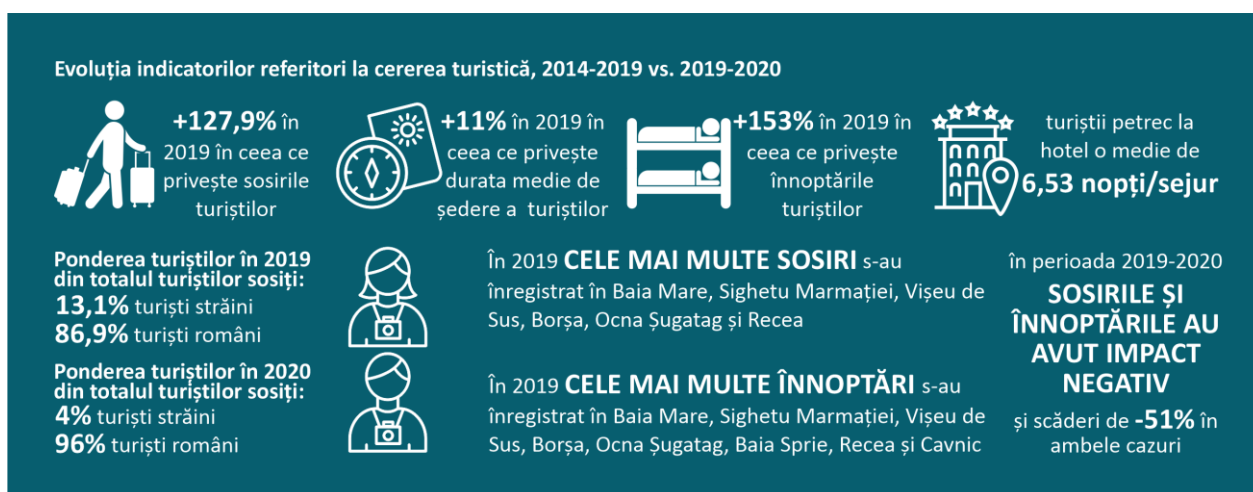
Printre cele mai scăzute înregistrări se observă în orașele Dragomirești (1 structură), Ulmeni, Șomcuta Mare și Seini (fiecare cu câte 2 structuri înregistrate), urmate de Tăuții-Măgherauș (cu 8 structuri înregistrate) și Săliște de Sus (cu 11 structuri înregistrate).

Din punct de vedere al unităților de cazare din mediul rural, pe teritoriul județului Maramureș se constată faptul că cele mai multe structuri sunt înregistrate la nivelul comunei Ocna Șugatag (cu 114 de structuri), urmată de comunele Moisei (cu 55 de structuri), Botiza, Poienile Izei și Săpânța (fiecare cu câte 27 de structuri înregistrate). Cele mai scăzute înregistrări se observă în zone cu puține obiective turistice promovate sau frecventate de turiști precum Valea Chioarului, Ruscova, Rona de Sus, Remeți, Oarța de Sus, Mireșu Mare, Coaș, Cernești, Căpușu Mare, Bogdan Vodă sau Asuaju de Sus, pentru care au fost înregistrate câte 1 singură unitate de cazare în fiecare comună.

PERFORMANȚA TURISTICĂ

În perioada 2014-2019, numărul de sosiri ale turiștilor în județ a crescut cu 127,9%, numărul de înnoptări a crescut cu 153%, iar durata medie de ședere în structurile de primire turistică a crescut cu 11%. Totuși, impactul pandemiei de Covid-19 a fost unul destul de puternic. Astfel în anul 2020, au fost înregistrate cu 51,8% mai puține sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică, respectiv și cu 51,5% mai puține înnoptări, față de anul 2019. Totuși, durata medie de ședere a înregistrat o creștere nesemnificativă de 0,7% pentru același interval analizat.

Astfel, la nivel de unități administrativ-teritoriale, cele mai mari creșteri ale numărului de sosiri ale turiștilor au fost înregistrate în localitățile: Șieu (+18.625%), Săpânța (+7.513%), Vișeu de Jos (+2.140%), Ieud (+2.023%), Coltău (+683%) și Budești (+573%).

În plan teritorial, cele mai mari creșteri ale numărului de înnoptări au fost înregistrate în următoarele localități: comuna Șieu (+19.212%), comuna Săpânța (+6.844%), comuna Ieud (+2.065%), comuna Vișeu de Jos (+1.224%), comuna Budești (+951%), comuna Botiza (+814%) și comuna Coltău (+793%).

În ceea ce privește evoluția duratei unui sejur în județul Maramureș, în perioada 2014-2019, cele mai semnificative creșteri au fost înregistrate în următoarele localități: Budești (+56,3%), Șișești (+52,1%), Botiza (+50,9%), Dumbrăvița (+45,3%), Valea Chioarului (+40,3%), Șomcuta Mare (+39,7%), Ocna Șugatag (+38,8%), Săcălășeni (+26,2%).

De asemenea, turismul internațional este afectat și de criza economică, cauzată pe de-o parte de pandemia de Covid-19, dar și de conflictul militar din Ucraina, care a dus la o creșterea a prețurilor din sectorul energetic.

SEZONALITATE

Sezonalitatea cererii turistice dintr-un anumit județ este descrisă de numărul de sosiri și de înnoptări ale turiștilor în unitățile de cazare cu primire turistică dintr-o anumită lună, comparativ cu alte luni.

Din această perspectivă, județul Maramureș nu prezintă un dezechilibru foarte mare. Raportat la cele 4 sezoane ale anului, se remarcă mici diferențe între sezonul de vară și celelalte sezoane ale anului. Astfel, analizând sezonalitatea cererii turistice a județului Maramureș, se poate observa faptul că perioada de vară este cea mai solicitată, atât din punct de vedere al sosirilor (36% din sosiri) cât și al înnoptărilor (37% din înnoptări). Ulterior, județul Maramureș atrage mulți turiști în toamnă (24% din înnoptări) și cu valori aproape egale (19-20% din înnoptări) – primăvara și iarna.

De asemenea, luând în considerare și caracterul geografic muntos al județului Maramureș, accesul către obiectivele turistice existente și disponibile permanent cum sunt bisericile de lemn, este mai facil în perioada de vară, comparativ cu perioada de iarnă.

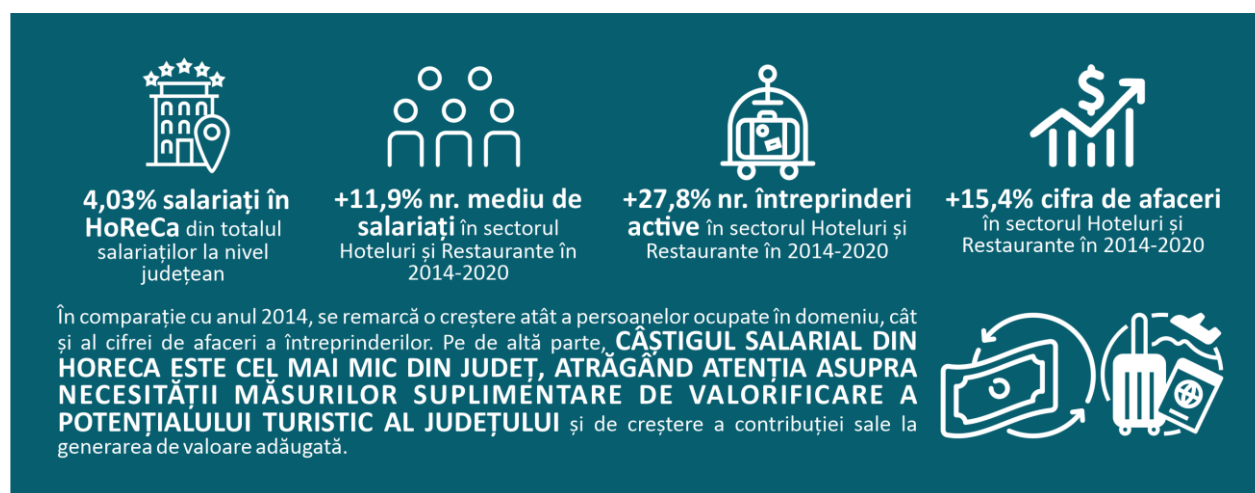
Din alt punct de vedere, odată cu realizarea investițiilor în lucrări de modernizare a domeniilor schiabile din județ, (de ex. Pârția Olimpică de la Borșa), este de așteptat ca în anii următori să crească cererea turistică în perioada de iarnă.

CONTRIBUȚIA TURISMULUI LA ECONOMIA JUDEȚULUI

Industria ospitalității sau segmentul HoReCa a fost întotdeauna un domeniu de activitate atrăgător pentru mulți întreprinzători, iar în județul Maramureș cu atât mai mult în contextul în care județul se bazează pe ofertele micilor întreprinzători, meșteșugari sau gospodari.

Anul 2020 a fost un an care și-a lăsat adânc urmele negative în economie, însă unul dintre sectoarele economice care au avut cel mai mult de suferit a fost turismul.

De menționat este faptul că, pe lângă locurile de muncă din H&R, turismul generează și un număr de locuri de muncă indirecte în activități precum: activități culturale, de spectacole și recreative, transporturi, construcții, comerț cu amănuntul și alte activități de servicii. Astfel, din perspectiva microeconomică, în județul Maramureș se întâlnesc companii din majoritatea domeniilor de activitate ce fac parte din sectoarele culturale și creative: arhive, biblioteci, carte și presă, arte vizuale, artele spectacolului / arte interpretative, audiovizual și media, software, IT și jocuri, arhitectură, publicitate, patrimoniul cultural, artizanat și meșteșuguri și cercetare.³

Din păcate, contextul pandemic din anul 2020 a făcut ca sectorul I – Hoteluri și restaurante (H&R) să înregistreze cele mai mari scăderi în ceea ce privește cifra de afaceri, dintre toate activitățile economiei naționale, respectiv -25,6% în anul 2020 față de anul 2019, același lucru fiind observat bineînțeles și la nivelul cifrei de afaceri din domeniul H&R raportat la cifra de afaceri totală a județului Maramureș.

În ansamblu, putem spune că sectoarele creative din județul Maramureș, alături cu sectorul HoReCa, au cunoscut o dezvoltare semnificativă în ultimii ani, fiind astfel înregistrată o creștere în ceea ce privește numărul salariaților, cifra de afaceri și numărul de întreprinderi din aceste sectoare, lucru ce ajută la dezvoltarea resurselor viitoare și promovarea destinației turistice județul Maramureș prin intermediul acestora.

³ Domenii identificate de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală în Cartea Albă pentru activarea potențialului economic al sectoarelor culturale și creative din România, 2016.

2. PROFILUL JUDEȚULUI

Păstrându-și autenticitatea de-a lungul timpului, Maramureșul se numără printre atracțiile turistice din România cu un important repertoriu din punct de vedere natural, cultural, istoric și turistic. Județul, poziționat în nordul țării la granița cu Ucraina, reprezintă destinația turistică care poate asigura turiștilor o vacanță activă, cu obiective turistice impresionante, tradiții și experiențe care merită încercate cel puțin o dată în viață.

Județul Maramureș cuprinde patru zone folclorice vechi, care făceau parte din regiunea istorică Maramureș: Țara Chioarului, Țara Lăpușului, Țara Codrului și Țara Maramureșului, fiecare dintre acestea dispunând de resurse turistice spectaculoase, cultură, tradiții și obiceiuri proprii, cu diferențe considerabile de la o zonă la alta.

PRINCIPALELE ATUURI ȘI OPORTUNITĂȚI

Din punct de vedere al **POTENȚIALULUI TURISTIC**, județul se încadrează în zonele turistice accesibile atât din perspectiva costurilor, cât și a infrastructurii de acces către județ. Unul dintre principalele atuuri din punct de vedere al accesibilității este dat chiar de prezența Aeroportului Internațional Maramureș, care oferă oportunitatea de accesare a acestei zone atât pentru turiștii români, cât și pentru turiștii străini, cu posibilitatea de dezvoltare a unor pachete și sejururi de lungă durată și inclusive.

La nivel local, condițiile geografice favorabile, peisajele și bogățiile naturale, existența unor tradiții meșteșugărești și iscusința oamenilor de a utiliza tot ceea ce natura din această zonă le-a oferit au permis ca județul Maramureș să se dezvolte încă din cele mai vechi timpuri. Acest lucru se mai poate observa și astăzi prin prezența bisericilor de lemn, unele dintre acestea introduse în Patrimoniul UNESCO – datorită importanței lor pentru tradițiile și arhitectura nemaîntâlnită în România, precum și prin micile cătune risipite prin zonele muntoase ale Maramureșului, care încă își mai păstrează vechile locuințe din lemn sau lut, alături de celelalte elemente ale gospodăriei tradiționale maramureșene.

Peisajele spectaculoase date de resursele turistice naturale sunt diversificate, cuprind arii naturale protejate, lacuri naturale și sărate, păstrăvării, cursuri de apă, păduri etc., care permit practicarea mai multor tipuri de turism și a mai multor tipuri de activități turistice, printre care: schi, alpinism, rafting, ciclism, drumeții montane, activități turistice balneare și de wellness, pescuit sportiv, echitație, zbor cu parapanta etc. S-a observat faptul că în topul preferințelor turiștilor care aleg să viziteze județul

UNIUNEA EUROPEANĂ

Maramureș este pentru a avea parte de o experiență cât mai autentică, într-o casă maramureșeană, într-un loc care să prezinte pentru puțin timp viața maramureșenilor de acum 100 de ani. Alături de această preferință, cadrul natural de excepție, alături de principalele atracții naturale precum Parcul Național Munții Rodnei, Munții Maramureșului, Rezervația Naturală Pietrosu Mare, Cheile Lăpușului, Valea Izei și Dealul Solovan, Valea Vaserului sau Lacul Albastru, reprezintă doar o serie din locațiile care îi atrag pe turiștii pasionați de natură și de sporturi active în județul Maramureș.

Unicitatea elementelor naturale constituie o competență distinctivă importantă a județului Maramureș pentru care tot mai mulți turiști străini și români amatori de drumeții și petrecerea timpului în natură aleg această destinație. Mai mult, trebuie menționat faptul că Maramureșul se poate mândri cu atestarea a 3 stațiuni turistice de interes național dintre care: Borșa, Ocna Șugatag și Vișeu de Sus, precum și 9 stațiuni de interes local: Bârsana, Botiza, Căvnic, Moisei, Oncești, Săpânța, Sighetu Marmăției, Tăuții-Măgherăuș și zona Șuior-Baia Sprie, toate acestea contribuind la atragerea turiștilor pentru a petrece timp într-o stațiune turistică.⁴ Pe termen lung și mediu, atestarea localităților ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local, va putea crea un impact socio-economic pozitiv. Acestea pot fi promovate conform statutului de stațiuni turistice și pot avea șanse mai mari în atragerea de finanțări nerambursabile sau genera efecte benefice pentru creșterea calității vieții a locuitorilor din aceste zone ale județului.

Din punct de vedere al **IDENTITĂȚII TURSTICE**, județul este recunoscut prin prisma bisericilor de lemn și a tradițiilor legate de prelucrarea lemnului, bunătatea oamenilor din Maramureș, bucatele tradiționale gustoase, plimbările cu Mocănița și faptul că oamenii încă mai poartă portul popular în sfânta zi de Duminică la biserică sau în timpul sărbătorilor anuale. Județul Maramureș, numit și „tărâmul bisericilor de lemn”, adăpostește peste 100 de astfel de edificii, importante pentru bogata moștenire spirituală a acestor locuri. Începând cu anul 1999, opt dintre aceste monumente de arhitectură tradițională au fost incluse pe lista patrimoniului mondial UNESCO. Deși imaginea județului este în principal atribuită acestor elemente, județul Maramureș înseamnă mult mai mult de atât, interesul turiștilor ar trebui îndreptat și către celelalte atracții turistice mai puțin cunoscute din județ.

Unul din elementele de identitate ale Maramureșului rămâne Valea Vaserului datorită căii ferate forestiere cu o lungime de 48 km, acest tip de transport devenind o atracție turistică mondială datorită numărului redus de astfel de mijloace de transport. Pe lângă acestea, identitatea turistică ar putea fi axată mai mult și pe minele de sare sau cele de aur și istoria acestora, județul fiind recunoscut în trecut ca fiind una dintre cele mai bogate zone în mine de sare și nu numai. În prezent aceste galerii nu sunt deschise publicului și nu se poate realiza niciun fel de exploatare în scop turistic de pe urma lor, deși există la nivelul județului un studiu care arată ce s-ar putea face cu aceste mine din județ.

În prezent, identitatea turistică a județului se bazează pe o serie de elemente cheie: peisajele naturale spectaculoase și nemaîntâlnite în lume, bunătatea maramureșenilor și căldura lor, bisericile de lemn, porțile tradiționale de lemn și însemnătatea lor, viața la țară, obiceiurile și sărbătorile respectate cu sfințenie în această zonă, meșteșugurile populare, gastronomia locală și bucatele tradiționale, turismul activ, patrimoniul cultural vast reprezentat de muzee unice în lume și singurul Cimitir Vesel din lume – Cimitirul de la Săpânța. Toate aceste elemente creează o imagine complexă a ceea ce înseamnă destinația turistică Maramureș și posibilitățile multiple de petrecere a timpului liber pe care turiștii le pot avea aici.

Din punct de vedere **CULTURAL** județul Maramureș beneficiază de un bogat patrimoniu construit reprezentativ la nivel județean, regional și național care include 8 biserici de lemn în patrimoniul UNESCO,

---

⁴ Conform Hotărârii nr. 910/2022 pentru aprobarea atestării unor localități ca stațiuni turistice de interes național, respectiv local și privind modificarea anexei nr. 5 la Hotărârea Guvernului nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

gospodării tradiționale specifice mediului rural, situri arheologice reprezentative pentru arhitectura de apărare (inclusiv ziduri de apărare și Bastionul Măcelarilor care mai este vizibil încă în Baia Mare), cu zone urbane bine conturate și centre istorice bine păstrate, precum și specificul rural maramureșean cu case răsfirate înconjurată de un gard de nuiete și o poartă de lemn.

În Maramureș mai pot fi văzute astăzi porți și case vechi din lemn în satele de pe Valea Cosăului, Valea Izei și Valea Marei, pe Tisa, Ronișoara, Vișeu sau Ruscova, precum și în cadrul Muzeul Satului din Baia Mare și Sighet. Muzeele dedicate arhitecturii tradiționale și etnografiei, care spun totul despre casele, meșteșugurile, mobilierul țărănesc, portul, ceramica și alte îndeletniciri ale localnicilor, deși beneficiază de un amplu repertoriu din punct de vedere al patrimoniului cultural pe care îl dețin, sunt puțin cunoscute în lume sau în România. De altfel, alături de patrimoniul construit și patrimoniul natural prezintă un potențial semnificativ de susținere a unor activități turistice la nivel județean, acestea având oportunitatea de a fi incluse în trasee turistice culturale la nivel regional și național și de a contribui la conturarea unei identități locale unice care să diferențieze județul Maramureș și infrastructura turistică de care acesta dispune, de alte județe din regiune.

PRINCIPALELE PROVOCĂRI ȘI AMENINȚĂRI

Din punct de vedere **TURISTIC**, bogățiile județului sunt nenumărate, însă există o serie de provocări în ceea ce privește accesibilitatea turiștilor la aceste bogății turistice.

O astfel de provocare este dată de deplasarea către Aeroportul Internațional Maramureș care se face numai pe cale rutieră, fie cu autovehiculul personal, fie cu serviciile de taxi și/sau transfer. Aeroportul nu este deservit de servicii de transport public, fiind astfel limitate opțiunile de deplasare către acesta. În acest context, limitarea cea mai mare se regăsește la nivelul grupurilor mari de turiști, în special cei străini, care ajung în Maramureș prin resurse proprii. Un bun ghid de orientare pentru aceștia este aplicația Visit Maramureș care oferă o serie de detalii ce țin de transport, însă fără a avea acces la vreun orar pentru mijloacele de transport în comun din marile orașe sau diferite posibilități de a ajunge în alte zone.

Elementele naturale reprezintă o resursă foarte importantă a teritoriului județean, ele având o contribuție deosebit de importantă în definirea identității turistice locale. Din păcate însă, elemente naturale precum minereurile neferoase sau izvoarele cu ape minerale nu sunt resurse la fel de bine valorificate în acest moment la nivelul județului. Deși bogat în astfel de elemente, în acest moment nicio fostă mină nu este deschisă publicului, iar turism de tipul speologic, deși la mare căutare în această zonă, nu este încă promovat și practicat. În același sens, puține zone din județul Maramureș au utilizat apele minerale în scopuri terapeutice sau medicale, una dintre cele mai cunoscute stațiuni balneare de pe teritoriul județului fiind doar Ocna Șugatag – stațiune de interes național.

În același sens, fostele mine de extragere a aurului și zăcămintele prețioase de pe teritoriul județului Maramureș sunt neexploatate deși acestea încă mai beneficiază de resurse în cadrul acestora. Mineritul a fost dintotdeauna una dintre cele mai importante activități în Maramureș. Aici se extrăgeau și se prelucrau, pe vremuri, tone de aur și zeci de tone de argint. Astăzi, mine de aur precum cea de la Baia Sprie, au rămas închise, nefiind valorificate în niciun fel.

În același timp, una dintre provocările majore ale Maramureșului ca destinație turistică este și infrastructura turistică, care este încă slab dezvoltată în anumite locuri comparativ cu fluxul mare de turiști care aleg să își petreacă vacanțele aici. Se regăsesc dispersat în teritoriu o serie de unități de cazare, însă insuficiente pentru a deservi un flux mare de turiști. Având în vedere faptul că zona este recunoscută pentru tradițiile și zonele rurale, în foarte multe zone de acest fel nu există încă unități de cazare acreditate de Ministerul Antreprenoriatului și Turismului sau este limitată oferta unităților de cazare tradiționale care să poată suporta un grup foarte mare de turiști.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Gastronomia maramureșeană este foarte importantă, în special prin rolul pe care aceasta îl poate aduce în dezvoltarea unor astfel de structuri. Mai mult, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului susține persoanele fizice și juridice în deschiderea unor Puncte Gastronomice Locale. Astfel, orice unitate de cazare acreditată poate deveni și Punct Gastronomic Local și poate oferi o masă caldă turiștilor care trec prin zonă. Cu toate acestea, puțini maramureșeni sunt cei care și-au acreditat unitățile de cazare sau care doresc să facă un curs pentru a putea beneficia de această oportunitate, la nivelul județului fiind înregistrate la momentul de față doar 11 Puncte Gastronomice Locale⁵.

Din punct de vedere al **IDENTITĂȚII TURSTICE**, la nivelul județului se observă o promovare dispartă a atracțiilor turistice, fiind în continuare promovate cu precădere cele mai consacrate și cunoscute obiective, tradiția lemnului alături de bisericile de lemn și porțile maramureșene. În același timp, din păcate, imaginea general promovată a mediului rural de poveste, cu casele tradiționale alături de oamenii locului în portul popular ce participă la activitățile de zi cu zi, nu se reflectă în totalitate și în spațiul real, multe sate și-au pierdut din farmecul tradițional, iar porțile de lemn și gardurile împletite din nuietele au fost înlocuite astăzi cu garduri de beton. Marile orașe precum Baia Mare, Sighetu Marmației sau Târgu Lăpuș păstrează în zona istorică elemente distinctive ale vechilor cetăți sau ale elementelor de arhitectură, care însă necesită mai mare atenție din partea autorităților pentru a le proteja și conserva într-un mod adecvat. Exemple de bună practică se regăsesc cu precădere doar la nivelul zonei centrale din Baia Mare, unde centrul istoric și Piața Cetății au avut parte de un proiect amplu de reabilitare.

O altă provocare majoră în ceea ce privește identitatea turistică a destinației, este lipsa de centralizare a informațiilor pe care Centrele de Informare și Promovare Turistică o dețin, alături de materialele de promovare turistică care diferă de la centru la centru și de lipsa unui sprijin mai mare din partea unor autorități locale în demararea unor proiecte locale. De altfel, lipsa unor resurse umane calificate și specializate în acest sector este de asemenea una dintre provocările cu care acest domeniu se confruntă în Maramureș, puțini fiind cei care cunosc foarte bine istoria Maramureșului, datinile, tradițiile, obiceiurile sau care pot oferi informații specializate în domeniul cultural-turistic către turiști români sau străini.

În acest sens, percepția turiștilor despre Maramureș rămâne neschimbată, fiind cunoscute în continuare doar principalele elemente definitorii ale județului, care se regăsesc cu ușurință în mediul online, unele dintre acestea fiind din surse neatestate. Minele de sare, monumentele cu piticii din zona Baia Sprie, izvoarele de „borcut” sau pârtiile de schi amenajate la standarde de cea mai bună calitate, precum și multe alte elemente pe care județul le deține, sunt prea puțin cunoscute de turiști.

Din punct de vedere **CULTURAL**, patrimoniul cultural construit din județ este protejat într-un procent foarte redus, există biserici din lemn monumente istorice care sunt în pericol de a lua foc sau în stare de degradare, precum și patrimoniul cultural slab valorificat din punct de vedere turistic sau cultural. Valorile de patrimoniu sunt mult prea puțin cunoscute la nivel local și regional și insuficient utilizate ca suport pentru activitățile culturale sau turistice care evidențiază tradițiile locale, moștenirea culturală sau elementele care conferă unicitate județului la nivel național.

În acest moment, arhitectura vernaculară este perisabilă, iar materialele uzuale precum lemnul sau lutul din care sunt realizate o parte din casele tradiționale maramureșene necesită întreținerea permanentă. Meșterii sunt din ce în ce mai puțini, cei care știu să lucreze cu tehnici tradiționale sunt și mai puțini, iar cei care au atestarea oficială de a interveni pe monumente istorice sunt aproape inexistenți.

---

⁵ Sursa: DSVSA Maramureș, situația actualizată la data de 30.06.2022

3. TENDINȚE ÎN TURISM

În context global, turismul a avut un impact tot mai ridicat asupra economiei, atât în zonele urbane, cât și la nivelul zonelor rurale. Având în vedere acestea, teritoriile sunt constrânse să fie cât mai competitive, să faciliteze o ofertă de turism cât mai atractivă și o accesibilitate cât mai facilă la obiectivele de interes turistic.

Pe lângă contextul pandemic, turismul prezintă o fluctuație de la an la an și este afectat și de către situația economică și geopolitică. Evenimentele recente de la granița cu Ucraina au arătat faptul că turiștii sunt influențați de ceea ce se petrece pe teritoriul unei țări, iar sentimentul de siguranță este un factor foarte important pentru aceștia în momentul în care își aleg o destinație pentru petrecerea vacanțelor. Pentru a putea fi competitivi pe piața națională și internațională, oferta turistică din Maramureș trebuie să se alinieze constant la noile tendințe în materie de turism, în special în contextul în care turismul încearcă în acest moment o adaptare la noile condiții de călătorie, siguranța turiștilor și bunăstarea acestora.

TENDINȚE ALE OFERTEI TURISTICE

TURISMUL SUSTENABIL BAZAT PE SUSȚINEREA COMUNITĂȚILOR LOCALE ȘI PROTEJAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR | În contextul accelerării schimbărilor climatice și degradării continue a mediului, sectorul turismului trebuie să se adapteze în permanență la aceste fenomene prin promovarea unei exploatare turistice cu impact cât mai redus asupra cadrului natural și a comunităților locale.

Pentru valorificarea elementelor naturale și a comunităților locale, județul Maramureș trebuie să își dezvolte o serie de produse / pachete turistice atractive către turiști și care să le ofere posibilitatea de a practica un turism sustenabil, bazat pe protejarea mediului înconjurător.

RECONDIȚIONAREA LOCUINȚELOR TRADIȚIONALE | Strâns legată de turismul rural, experiențial și orientat către destinații liniștite este și tendința de conservare / renovare / recondiționare a patrimoniului tradițional – case tradiționale, care se pot transforma în unități de cazare, ce valorifică tradițiile locale. Cazarea turiștilor în astfel de unități de cazare le permite acestora să experimenteze modul de viață al localnicilor, să trăiască experiențe unice și autentice și să se conecteze mai bine cu valorile și elementele de unicitate locale.

În același timp, valorificarea caselor tradiționale permite localnicilor să monetizeze elemente ale tradițiilor locale într-un mod sustenabil. Acest lucru este în special valabil pentru județul Maramureș, fiind locul unde tradițiile și arhitectura tradițională maramureșeană au rămas încă nealterată în unele locuri.

PACHETELE TURISTICE | Cererea pentru călătorii personalizate este în creștere, la fel ca și cererea pentru activități de vacanță experiențiale și active. Acestea pot fi avantajoase atât pentru turiști, cât și pentru furnizorii de servicii turistice și comunitățile din zonă. În acest context, un turism bine dezvoltat este caracterizat de existența pachetelor și circuitelor turistice care permit turiștilor descoperirea atracțiilor, obiectivelor și activităților locale, inclusiv prin facilitarea accesului la mijloacele de transport și cazare, precum și alte facilități incluse și interconectate.

PREZENȚA ÎN SOCIAL MEDIA | Tehnologia și tendințele rețelelor sociale transformă industria călătoriilor, în timp ce site-urile de călătorie schimbă modul în care web-ul este utilizat pentru a lua decizii de călătorie,

iar aplicațiile și hărțile pentru telefoane mobile devin instrumentele preferate ale turiștilor. Accesibilitatea online reprezintă un factor important în materializarea interesului turiștilor pentru diferite experiențe turistice, iar județul Maramureș trebuie să avanseze în adoptarea acestor tehnologii noi pentru a putea face față cerințelor actuale ale vizitatorilor. În acest context, prezentarea în mediul online a obiectivelor, atracțiilor și activităților turistice a devenit un aspect esențial în atragerea turiștilor, în județul Maramureș un rol aparte îl deține platforma online și aplicația pentru mobil Visit Maramureș ce reprezintă un ghid digital pentru turiștii noi veniți în județ.

TENDINȚE ALE CERERII TURISTICE

TURISMUL EXPERIENȚIAL | Călătoria experiențială este o formă de turism în care vizitatorii se concentrează pe experiența trăită într-o țară, oraș sau loc anume prin conectarea la istoria, oamenii, natura și cultura locală. Mulți consideră faptul că experiențele de călătorie sunt un mijloc pentru a dobândi noi cunoștințe sau de a le permite să se recalibreze și să dobândească o nouă perspectivă personală sau asupra unui loc.

TURISMUL GASTRONOMIC | Gastronomia a devenit unul dintre elementele fundamentale în alegerea unei destinații turistice și reprezintă o subcategorie a turismului experiențial și cultural. Mâncarea poate fi cuprinsă în contextul turismului cultural, întrucât experiența gastronomică pe care o oferă fiecare localitate poate fi înțeleasă ca o modalitate de cunoaștere a obiceiurilor și modurilor de viață ale comunității vizitate prin reprezentațiile sale gastronomice. Gastronomia locală reprezintă o resursă turistică importantă, iar acum face parte din moștenirea culturală a zonelor geografice vizitate de turiști.

INTERES CRESCUT PENTRU ECOTURISMUL ACTIV ȘI TURISMUL RURAL | Ecoturismul activ este o altă tendință care a apărut ca răspuns la apelurile pentru un turism mai durabil și mai atent. Acesta încurajează combinarea pasiunii pentru călătorii cu implicarea directă în conservarea și susținerea mediului local. De pe urma acestei tendințe pot beneficia localitățile situate în zonele montane sau sate mici aflate între dealuri și văi, dar și cele care dețin resurse naturale ce pot fi valorificate.

TURISMUL ÎN NATURĂ, TURISMUL ORIENTAT CĂTRE DESTINAȚII LINIȘTITE | Turismul în natură este turismul bazat pe atracțiile naturale ale unei zone și constă în călătorii responsabile pentru a experimenta activitățile în natură, zonele naturale și peisajul, flora și fauna acestora, protejând mediul și îmbunătățind calitatea vieții localnicilor. În acest sens, județul Maramureș are capacitatea de a satisface cerințele oricărui vizitator care dorește să participe la activități relaxante în aer liber în timpul vacanței, mai ales prin faptul că mersul pe jos sau drumețiile sunt printre cele mai populare activități în rândul vizitatorilor pasionați de natură, la fel cum sunt și activitățile pe apă sau în proximitatea acestora.

TURISMUL BALNEO, DE RELAXARE ȘI WELLNESS | Călătorii preferă acest tip de turism pentru o experiență relaxantă cu scopul principal de a atinge, promova sau menține un nivel de sănătate și un sentiment de bunăstare și echilibru personal. Călătorii de wellness caută să-și continue experiența călătoriei, iar aceasta poate cuprinde alimentația sănătoasă, exerciții de fitness, practici minte-corp, experiențe în natură, conexiuni cu oamenii și cultura locală etc.

BLEISURE TRAVEL | Este o tendință turistică în creștere în cazul în care oamenii extinde călătoriile lor de afaceri la activități de agrement. Aceste călătorii de afaceri-petrecere a timpului liber pot fi planificate în prealabil, clienții programându-și vacanța în aceeași perioadă cu cea a unei călătorii legate de locul de muncă.

4. PROFILUL TURISTULUI ACTUAL ȘI PUBLICUL ȚINTĂ DIN MARAMUREȘ

Turiștii actuali din România vin în județul Maramureș pentru că îl asociază cu o destinație liniștită, în care se pot conecta cu natura, cultura și gastronomia locală și deconecta de la stresul cotidian timp de un weekend. Sunt interesați mai ales de bisericile și casele de lemn, aceștia căutând să vadă cele mai autentice zone din Maramureș. De asemenea, un număr crescut de turiști sunt interesați în același timp și de componenta ecoturistică a județului, ce cuprinde atât cadrul natural valoros, cât și componenta activă, reprezentată de drumeții, cicloturism sau sporturi active în județ.

În ceea ce privește **PROFILUL TURISTULUI ACTUAL** din Maramureș, au fost identificate următoarele:

- Pe teritoriul județului Maramureș turiștii care aleg această destinație fac parte din toate grupele de vârstă, însă cei mai mulți s-au înregistrat în categoriile Generației X (40-55 de ani) și Generația Y / Millennials (24-39 de ani).
- Preponderent, turiștii veniți au călătorit cu familia sau cu prietenii, iar într-o proporție mai mică au existat și turiști care au venit prin intermediul unei agenții de turism sau în cadrul unei activități de team-building.
- Durata medie de ședere a turiștilor este în general cuprinsă între 1-3 zile, însă se înregistrează și turiști care preferă să stea un timp mai îndelungat (de 7-10 zile) în această zonă pentru a vizita toate obiectivele turistice promovate pe internet.
- Majoritatea turiștilor vin deja pregătiți cu informații despre ceea ce doresc să viziteze și își organizează în prealabil o mini-agendă de călătorie.
- Majoritatea turiștilor străini sunt din țări precum: Polonia, Germania, Franța, Austria, Marea Britanie, Italia, Spania, Israel sau Ungaria, iar majoritatea turiștilor români sunt din București, Constanța, Cluj, Moldova, Brașov, Galați sau din județul Maramureș.

În același timp, turiștii din imediata apropiere de România, în special din Ungaria, sunt tot mai atrași să viziteze în cadrul unui circuit complet zonele Maramureș – Bucovina – Transilvania – Moldova. În acest fel, o posibilă rută turistică Eger – Maramureș – Bucovina – Transilvania și Moldova, ar favoriza dezvoltarea turismului transfrontalier.

Pentru următorii 5-10 ani, tendințele în ceea ce privește oferta județului Maramureș sunt îndreptate spre turismul de familie, turismul gastronomic, turismul cultural și ecoturismul alături de turismul natural și sportiv, care sunt considerate interesele de călătorie cu cel mai mare potențial de dezvoltare, dar pentru care trebuie să se realizeze o infrastructură turistică care să răspundă cerințelor acestora. De asemenea, turiștii doresc din ce în ce mai mult să aibă parte de un turism experiențial, în care autenticul și viața satului maramureșean să poată fi încercată și de către aceștia.

În ceea ce privește **PROFILUL TURISTULUI IDEAL** din Maramureș, au fost identificate următoarele:

- Se dorește un accent mult mai mare pe atragerea publicului tânăr, în special pe Generația Z dar și Millennials – cu atenție asupra publicului tânăr care dorește să ia parte la experiențe unice în viață, pregătit pentru aventuri și surprize;
- Județul Maramureș este pregătit pentru orice tip de călător, fie că vine pe cont propriu, cu familia sau cu prietenii, însă se dorește o atenție mai mare spre grupurile mai mari de turiști și pe

posibilitatea de cazare și de crearea unui acces la toate activitățile turistice pentru grupuri mai mari de călători (50-100 călători), care doresc să se cazeze sau să ia parte la diferite activități împreună;

- Se dorește o durată medie de ședere de 5 zile cu posibilitatea de prelungire până la 14 zile, astfel încât turiștii să poată vizita toate bogățiile județului;
- Se dorește atragerea unui public divers de călători, cu experiențe și percepții diferite despre destinație, care să îi poată surprinde. Se pune un mare accent pe atragerea publicului străin din Țările Nordice sau chiar din Statele Unite, fascinați de tradițiile și mediul rural din Maramureș.

Pentru vizitatorii județului s-au identificat trei categorii de public defalcate pe grupe de vârstă (Gen X și Baby-Boomers, Millennials și Gen Z), care prezintă interes pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare și promovare a turismului în județul Maramureș. De mare importanță sunt toate categoriile de generații, însă în prezent cea mai mare categorie de public care vizitează județul Maramureș sunt cei ce fac parte din generația Baby-Boomers și Gen X – aceștia fiind în mare parte reprezentați de turiștii care călătoresc împreună cu familia pe o durată relativ medie de timp. Pentru destinația turistică județul Maramureș, principala provocare va consta însă în atragerea publicului tânăr și dezvoltarea unor servicii turistice pentru atragerea acestora în destinație.

Pe măsură ce brandurile de turism și destinațiile își intensifică marketingul, există o serie de tipologii de vizitatori care ar trebui integrate în oferta turistică a județului Maramureș:

TURISTUL / CĂLĂTORUL DE AFACERI | Călătorii de afaceri moderni se întind pe toate categoriile de vârstă, dar unul dintre cele mai mari segmente de călători corporativi sunt Millennials. Călătorul de afaceri este unul dintre cei mai pricepuți din punct de vedere tehnologic, motivat social, care poate merge oriunde în lume folosind aplicații și smartphone-ul, fără a se limita la anumite locuri. Acesta călătorește în scop de afaceri, participând la workshop-uri, întâlniri, ședințe, având și nevoia de un spațiu în care să lucreze și dorindu-și totodată să cunoască puțin și din cultura locului.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials, călătoresc în scop de serviciu, pe cont propriu sau în cadrul unor grupuri organizate de team building-uri, conferințe sau întâlniri de afaceri.

TURISTUL / CĂLĂTORUL MULTICULTURAL | Acești oameni călătoresc cu scopul de a-și îmbogăți universul cultural. Pe lista lor de activități zilnice se regăsesc multe obiective turistice de vizitat, deseori fiind vorba despre monumente istorice, catedrale, muzee, galerii de artă, construcții vechi și arhitecturi care, deși dăinuie de secole, au fost conservate excelent până în prezent.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials și Gen Z, fiind interesați de atracțiile turistice inedite, legende locale, gastronomia sau activități turistice specifice zonei. Aceștia călătoresc alături de prieteni sau familie, iar interesele și motivațiile lor de călătorie sunt de

UNIUNEA EUROPEANĂ

a cunoaște cultura și tradiția locului, de a vizita obiectivele vechi din județ sau de a experimenta cultura și viața maramureșeană de zi cu zi. Sunt interesați de asemenea de evenimentele culturale, sportive sau tradiționale din Maramureș, vizitarea instituțiilor culturale sau participarea la acțiuni conexe precum activități de petrecerea timpului liber, plimbări cu bicicleta, drumeții, observarea faunei și florei etc.

TURISTUL / CĂLĂTORUL DE WELLNESS ȘI RELAXARE | Este genul de turist care va căuta să își petreacă timpul în stațiuni turistice, să meargă în tururi ghidate, activități ce țin de SPA, sănătate, relaxare, yoga sau conectarea cu natura și meditația.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Gen X și Baby-Boomers, cu atragere și către publicul din generația Millennials care sunt în căutare de relaxare și deconectare de tehnologie. Cadrul natural al județului Maramureș alături de stațiunea balneo Ocna Șugatag sunt printre principalele zone de interes ale turiștilor din această categorie, fiind interesați de tratamentele cu ape minerale, băi calde, băi reci, masajele medicale și multe altele. Climatul specific zonei oferă aer curat și odihnitor, iar mulți turiști caută un loc liniștit în mijlocul naturii care să ofere o experiență autentică și completă: cazare, SPA, mâncare tradițională și sănătoasă, activități sportive și drumeții prin zonele naturale protejate, terapii alternative și multe altele. De asemenea, județul Maramureș dezvoltă în această perioadă inclusiv componenta de turism medical și wellness, lucru demarat prin proiectul de îmbunătățire a serviciilor medicale și ale terapiilor alternative pentru copiii cu dizabilități.

TURISTUL / CĂLĂTORUL AVENTURIER | Este genul de călător care caută experiențe unice, să exploreze destinații turistice și să-și construiască un itinerariu pe care să-l respecte. Este pasionat de natură, aventură, excursii și experiențe active, sportive și extreme (cățărări pe munte, sărituri cu parașuta, scufundări etc.).

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials și Gen Z, fiind pasionați de natură, aventură, sporturi extreme, drumeții și experiențe pe care le pot realiza individual sau în grupuri restrânse cu prietenii. Călătorii din această categorie se bucură de cadrul natural de excepție al județului Maramureș și preferă drumețiile cu rucsacul în spate, neplanificate, bazate strict pe păreri, informații, recomandări primite din partea prietenilor sau experiențele altor persoane din mediul online. Turiștii din această categorie sunt pregătiți în orice tip de sezon și doresc să aibă parte de o vacanță de tipul „do-it-yourself” în care să se aventureze pe cont propriu în natura locului – de ex. în destinația de ecoturism Eco Maramureș.

TURISTUL / CĂLĂTORUL EXPERIENȚIAL | Este tipul de turist care învață și creează sens prin experiențele trăite în timpul călătoriei, concentrându-se pe imersiunea cu destinația, cultura, oamenii, obiceiurile și istoriile locului. Turismul experiențial este popular în rândul călătorilor independenți, în special în rândul tinerilor și studenților care caută o experiență de călătorie autentică. În această formă distinctă de turism, călătorii pun mare accent pe experiențele în mediul rural, experimentând ideea de a trăi o „vacanță la țară”, în care turiștii își petrec o parte semnificativă din timpul liber în cadrul gospodăriilor țărănești.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials și Gen Z, fiind pasionați de experiențe unice, alături de prietenii. Interesele lor de călătorie sunt stric legate de a încerca din tradițiile, obiceiurile și viața de zi cu zi a comunității și aleg să se cazeze în zone rurale, puțin cunoscute de turiști, în case cât mai autentice și cu acces cât mai mult la viața satului. Majoritatea turiștilor veniți în județul Maramureș caută experiența autentică a vieții localnicilor și aleg să participe la treburile casnice zilnice ce țin de gospodărie și participarea alături de gazde la munca de pe câmp.

TURISTUL / CĂLĂTORUL FAMILIST | Implică toate formele de activitate turistică realizate ca unitate familială. De obicei majoritatea grupurilor de turiști sunt formate în general de familii. Acesta este tipul de călător care se bucură de relaxare și de vacanță în zone cunoscute cu servicii și facilități atractive. Îi place

să se bucure de bucatele culinare tradiționale și de experiențele autentice locale în cadrul unei călătorii planificate în care dispune de tot confortul alături de familie.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Gen X, Baby-Boomers sau Millennials, cu interese de călătorie axate pe petrecerea unei vacanțe în familie într-o zonă puțin cunoscută, dar care să le ofere tot confortul și toate facilitățile necesare petrecerii unui sejur de maxim 7 zile. Acest tip de călător preferă să se cazeze în locuri cunoscute precum Baia Mare, Moisei, Sighetu Marmăției, Vișeu de Sus etc. la o pensiune care să ofere mic dejun și prânz în cadrul sejurului. Preferă să își petreacă tot sejurul în același loc, cu experimentarea atracțiilor turistice cele mai cunoscute din zona în care este cazat.

TURISTUL / CĂLĂTORUL ACTIV | Fie că este vorba de grupul prietenilor din copilărie sau un grup de cupluri, acești turiști se distrează cel mai bine în compania persoanelor apropiate. În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials sau Gen Z, cu accent pe generația tânără care caută să participe la cât mai multe tabere pe perioada verii sau acțiuni de voluntariat. Acest tip de turiști vin în grupuri de 5-10 persoane și caută să ia parte la activități de grup, majoritatea fiind axate pe practicarea sporturilor de iarnă pe pârtiile de schi din Maramureș, fie atrași de posibilitățile de practicare a turismului activ alături de activități ce țin de: drumeții, vizite în natură organizate cu ghid turistic precum cele organizate în destinația de ecoturism Eco Maramureș, drumeții pe Defileul Lăpușului, observarea faunei și florei etc.

În același timp, zona Maramureșului atrage și foarte multe grupuri de turiști veniți pentru turismul de specialitate, axat pe cel speologic în care grupuri de cercetători vin și studiază roci din teren sau grupuri de team-building care vin să aibă parte de activități ce țin de stimularea și consolidarea muncii în echipă.

TURISTUL / CĂLĂTORUL DE WEEKEND | Acest tip de turist nu își dorește neapărat să călătorească la mare distanță de casă, ci mai degrabă simte nevoia să-și schimbe locația pentru un weekend, inclusiv de a schimba țara pentru un weekend prelungit – în cazul turiștilor străini amatori de călătorii spontane și cu buget redus.

În județul Maramureș, cei mai mulți turiști din această categorie sunt parte din generația Millennials sau Baby-Boomers și sunt preponderent turiști veniți din județele din împrejurimile Maramureșului sau din diferite zone din Maramureș. Interesele și motivațiile de călătorie pentru această categorie de turiști este de a petrece un weekend într-o zonă familiară, dar nouă, să viziteze principalele obiective turistice și culturale din acea zonă sau să participe la un eveniment cum sunt festivaluri, zilele orașelor sau comunelor, târgurile cu ocazia sărbătorilor sau vizitarea prietenilor și familiei.

5. VIZIUNEA DE DEZVOLTARE A TURISMULUI ÎN MARAMUREȘ

Atât viziunea cât și dezvoltarea turismului se va baza pe o serie de „imagini” care prezintă poveștile județului. Ele se referă la memoria colectivă a rezidenților și a vizitatorilor, fiind transpuse în **PILONII STRATEGIEI SAU TEME STRATEGICE** de dezvoltare pe care județul Maramureș le poate adresa în următoarea perioadă, devenind inclusiv tematici pentru promovarea acțiunilor turistice de la nivelul județului.

În acest sens, rolul „imaginilor” este de a le oferi turiștilor o amintire care păstrează în ea o emoție sau o stare și pe care aceștia să o poată lua cu ei acasă după vizitarea destinației. Rolul acestor imagini este astfel de a le oferi acestora un prim contact cu destinația, pe care să o poată ulterior experimenta singuri.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

În anul 2030, Maramureșul – Țara celor 4 Țări, este o destinație primitoare, promotoare a turismului experiențial ce valorifică într-un mod sustenabil cultura maramureșeană bogată și diversă. Turismul sustenabil și cel lent/slow tourism orientează călătorii spre a experimenta cât mai mult din Maramureș și a-și crea unele dintre cele mai semnificative amintiri, încurajându-i să călătorească în ritmul lor și să trăiască câte „un pic din Maramureș” în aventurile lor. Județul, recunoscut pentru particularitățile sale din cele 4 zone etnografice, reprezintă un ambasador al tradițiilor și obiceiurilor autentice, precum și al oamenilor primitivi și plini de voie bună, care invită călătorii să vină „un pic în Maramureș” și să se conecteze cu localnicii, cultura, mâncarea, tradiția și muzica locului. În anul 2030, județul Maramureș reprezintă una dintre cele mai căutate destinații turistice de la nivel național, dar și de notorietate pe plan internațional, fiind recunoscută pentru diversitatea resurselor turistice naturale și antropice care oferă vizitatorilor o serie de surprize și locuri neașteptate, conturate într-o ofertă dinamică ce susține toate tipurile de turism – gastronomic, rural, cultural, istoric, de relaxare și wellness, de evenimente, activ, sportiv, în natură, de iarnă sau religios.

Pentru județul Maramureș, **cadrul natural rămâne în continuare un principal atu**, pe care județul a învățat cum să îl valorifice într-un mod sustenabil, profitând la maximum de bogăția resurselor pe care le deține și de atracțiile care atrag din toate colțurile lumii turiști pasionați de tot ceea ce poate oferi acesta. Fie că vorbim despre experiențe în natură, vizite în destinația de ecoturism Eco Maramureș și observarea naturii, a faunei și a florei bogate pe care destinația le deține, drumeții în Munții Maramureșului, Defileul Lăpușului, Munții Gutâi, Munții Rodnei, Munții Țibleș, vizitarea lacurilor și cascadele unice din Maramureș sau practicarea sporturilor de iarnă pe pârtiile de schi renumite la nivel național și chiar internațional de la Borșa, Cavnic, Izvoare sau Șuior, destinația oferă turiștilor posibilități nenumărate de petrecere a timpului liber și de a experimenta tot ceea ce Maramureșul le poate oferi și multe altele, fiind locul ideal în care poți să încerci „un pic din toate”.

Cadrul natural excepțional, poziția geografică a acestuia și resursele turistice exploatate într-un mod sustenabil, au făcut ca Maramureșul să fie destinația de turism în care se poate practica cu ușurință activități ce țin de turismul activ, sportiv, în natură sau ecoturism în orice tip de anotimp. Traseele de drumeție și biciclete marcate prin păduri, punctele de belvedere amenajate, parcul de aventură, zona de Via Ferrata, pachetele turistice bogate în oferte pentru pasionații de natură și aventură au consolidat imaginea destinației turistice ca fiind un loc plin de experiențe și surprize plăcute la fiecare pas.

Alături de aceste experiențe, liniștea și relaxarea se regăsește și în cadrul renumitei Stațiuni balneo Ocna Șugatag, precum și a altor zone cunoscute pentru faimoasele „izvoare de borcut” valorificate în scopuri de wellness și relaxare – zona lacului Gavril, băile de tratament și divertisment de la Dragomirești, Băile sărate de la Coștiui, Baia Sprie, Băiuț, Botiza, Ieud sau Glod, care atrag an de an turiști concentrați pe deconectarea de tehnologie și de aglomerarea urbană. Mai mult, prezența apelor cu proprietăți au făcut posibilă **dezvoltarea turismului medical**, acesta fiind la mare căutare în județul Maramureș. Centrul de Terapii Alternative Althera sau alte centre de wellness pentru recuperare/terapie și îngrijire medicală oferă personal specializat și activități de recuperare și terapie alternativă la cele mai înalte standarde, fiind astfel unele dintre cele mai căutate astfel de centre din România.

În 2030, cadrul antropic al județului Maramureș este și el valorificat, fiind **dezvoltată anual o ofertă cultural-turistică diversă a destinației**, investind și promovând constant atracțiile și produsele turistice atât din mediul urban, cât și din mediul rural. Atracții precum muzeele din județ, casele memoriale, galeriile de artă sau circuitele cultural-religioase și istorice precum Ruta Culturală Carpatică, Ruta Bisericilor de Lemn din România, Circuitul Bisericilor de lemn din Maramureș sau Drumul Patrimoniului Muzeal Maramureșean oferă turiștilor posibilitatea de a învăța, vedea și experimenta puțin din cultura și istoria județului. Mai mult, minele deschise din județ, resursele bogate ale solului și legendele mistice despre comorile și bogățiile județului Maramureș atrag anual turiști, cercetători și specialiști în speologie și cercetarea

minereurilor prețioase pe care județul le deține. Galerii deschise în cadrul fostelor mine de sare și aur și singurul Muzeu de Mineralogie și Minerit din țară la Baia Sprie oferă turiștilor o experiență unică în viață, alături de unicul Muzeu al Sticlei de la Fărcașa care oferă călătorilor posibilitatea de a învăța singuri să realizeze obiecte din sticlă cu ajutorul meșterilor.

Oferta culturală diversificată a județului Maramureș, prin rutele cultural-turistice acreditate precum Traseul gastronomiei tradiționale Maramureșene, Maramureș, plai cu bucate din mălai, Drumul lui Pinteau sau traseul Izvoarelor minerale din Maramureș, prezintă elemente care atrag anual un număr impresionant de turiști dornici să experimenteze puțin din cultura județului. În același timp, meșteșugurile tradiționale din Maramureș precum țesutul, olăritul, lemnăritul, pielăritul, confecționarea măștilor tradiționale, pictura de icoane pe sticlă, închistritul ouălor sau confecționarea pălăriilor de paie sunt doar câteva dintre activitățile zilnice ale unora dintre cei mai pricepuți meșteri populari din Maramureș și care animă și completează oferta culturală a județului.

Astfel, **patrimoniul cultural maramureșean este protejat în mod adecvat pentru a conserva trăsăturile culturale specifice acestei zone.** În acest sens și bisericile de lemn constituie în continuare un simbol al județului Maramureș, alături de alte resurse culturale tradiționale autentice promovate în cadrul unor trasee cultural-turistice tematice și valorificate ca elemente ale identității turistice a județului. Acesta reprezintă de asemenea un element de sprijin pentru activitățile culturale și turistice derulate de administrațiile publice și de actorii locali, contribuind la creșterea notorietății turistice și a atractivității culturale a județului, prin multitudinea de evenimente culturale care au atras interesul turiștilor de pe glob – cântece și jocuri tradiționale, tradiții de iarnă și sărbători, gastronomia, oamenii și bunătatea lor.

În plus, județul Maramureș își orientează toate eforturile pentru a avea parte de o **dezvoltare cât mai echilibrată în teritoriu**, valorificând în mod egal identitățile și bogățiile pe care cele 4 zone etnografice le dețin. Alături de cadrul natural și bogățiile turistice ale județului, moroșenii, chioresenii, lăpușenii și codrenii își deschid casele lor tradiționale în fața turiștilor pentru a avea parte de o experiență cât mai autentică, într-o casă tradițională, alături de mâncărurile gustoase, nelipsita horincă și voia bună a gazdelor maramureșene. Obiceiurile religioase păstrate cu sfințenie de către aceștia, portul popular special în funcție de Țară și îndeletnicirile maramureșenilor din zonele rurale ale județului îi atrag pe turiști să încerce și să experimenteze și ei traiul domol și liniștit în vacanțele lor, participând la tot ceea ce înseamnă „o zi în viața maramureșenilor de la țară”.

De altfel, **infrastructura turistică în anul 2030, este suficient de dezvoltată** cât să suporte un flux constant de turiști și un număr crescut al acestora, oferindu-le unele dintre cele mai frumoase și autentice cazări din lume, în unele dintre cele mai spectaculoase zone ale Maramureșului precum: Valea Izei, Borșa, Bârsana, Valea Chioarului, Ardușat, Fărcașa, Desești, Oncești, Vadu Izei, Moisei, Lăpuș, Băiuț și multe alte localități. Această infrastructură dezvoltată le oferă călătorilor posibilitatea de a se caza într-un mediu ospitalier, care să le ofere „un pic din Maramureș” cu fiecare ocazie – mese festive cu mâncăruri tradiționale, dar și adaptate pentru gusturile rafinate și posibili turiști vegani, personal pregătit, seri maramureșene în unele unități de cazare, posibilitatea de a experimenta și ajuta la treburile gospodărești din cadrul caselor tradiționale, amenajări tradiționale și elemente de autenticitate în funcție de zona etnografică etc.

Drumurile publice reabilitate, traseele turistice marcate adecvat, serviciul de autobuze turistice care conectează principalele puncte turistice din județ sau rețeaua dezvoltată de Centre Turistice de Informare și Promovare sunt doar câteva dintre elemente care fac din județul Maramureș o destinație îndrăgită și recomandată de vizitatori datorită ușurinței de deplasare între și informare despre atracțiile turistice locale.

În acest context, în anul 2030, turismul în județul Maramureș contribuie semnificativ la **economia județului**, anual județul atrăgând un număr impresionant de turiști din toate colțurile lumii, care vin special

UNIUNEA EUROPEANĂ

pentru a avea parte de o vacanță tradițională românească. Județul, recunoscut pentru calitatea produselor și serviciilor turistice oferite, alături de o infrastructură turistică dezvoltată și atractivă (cu unități de cazare de 4 și 5 stele) și o forță de muncă calificată permanent prin cursurile și training-urile realizate la nivel local, au făcut ca numărul zilelor petrecute de către turiști în cadrul destinației să crească la un minim de 2 zile, dar de multe ori chiar mai mult, aceștia preferând să petreacă mai mult timp în Maramureș, vizitând și experimentând „un pic” din tot ceea ce le poate oferi acesta – natură, cultură, liniște, relaxare, aventură, bună voie, distracție, experiențe, gastronomie, artă, tradiții, legende și mister.

În același timp, județul Maramureș reprezintă în 2030 un **model de management** eficient al destinației, susținut prin măsuri bine conturate în cadrul Organizației de Management a Destinației Maramureș, unde administrația alături de operatori turistici, culturali și alți parteneri sunt implicați constant în acțiuni de colaborare și cooperare pentru a gestiona și dezvolta destinația turistică într-un mod cât mai sustenabil, valorificând autenticitatea socio-culturală a celor 4 Țări și specificul geografic pe care județul îl deține. De asemenea, acțiunile de sprijinire și conservare a patrimoniului cultural construit și imaterial, alături de valorile tradiționale ale celor 4 zone etnografice, sunt discutate împreună cu comunitatea maramureșeană implicată activ în astfel de activități.

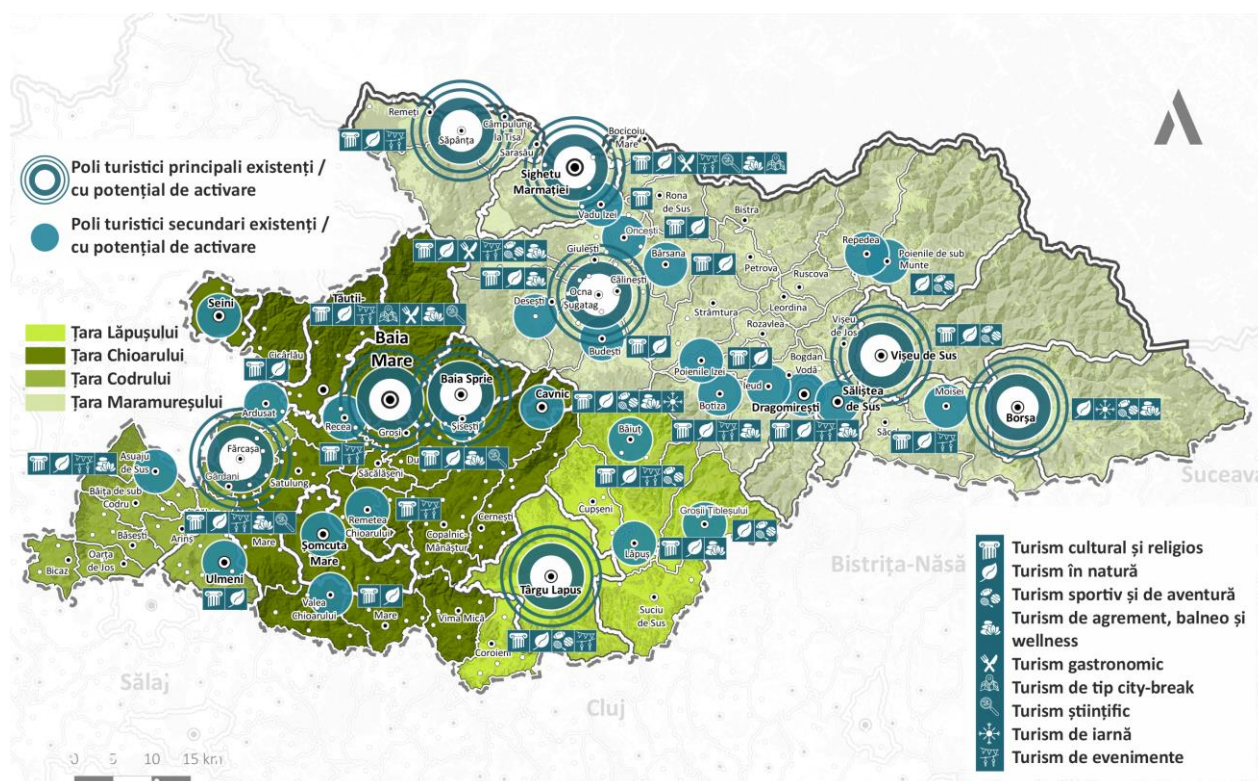
Mai mult, în anul 2030, **promovarea intensă de la nivel local, regional, național și internațional se realizează în mod unitar**, respectând identitatea turistică a județului Maramureș ce impulsionează atât turistul cât și oamenii locului să ia parte la susținerea unui Produs de Maramureș veritabil pentru cei ce aleg să își petreacă vacanțele aici. Identitatea turistică a județului este promovată constant printr-o serie de campanii care au sporit vizibilitatea destinației. Segmentarea publicului țintă și targetarea călătorilor în funcție de preferințele acestora, au ajutat la identificarea publicului din Maramureș și la crearea unor pachetele turistice care să răspundă nevoilor și preferințelor acestora, făcând din Maramureș destinația perfectă pentru orice tip de călător. Campaniile de marketing și comunicare targetate pe public și pe perioadele anului, campanii și proiecte de atragere a studenților în internship-uri sau pentru relocarea de scurtă durată a profesioniștilor din IT și industriei creative au făcut ca Maramureșul să fie inclusiv o destinație și un loc bun pentru viitori locuitori.

Nu în ultimul rând, alături de brandul turistic și imaginea județului de a „trăi un pic din toate”, Maramureșul a reușit să atragă constant un flux de turiști interesați să descopere surprizele pe care acesta le-a pregătit. Atrăși de imaginea unui Maramureș legendar și istoric, al bunăstării, unde traiul este domol sau plin de voie bună, destinația oferă amintiri, emoții și trăiri care îi fac pe turiști să revină de fiecare dată cu același entuziasm și deschiși spre noi experiențe.

6. OFERTA TURISTICĂ STRATEGICĂ

Pentru dezvoltarea unitară a județului Maramureș, au fost identificate o serie de **ZONE** și **POLI TURISTICI** pe care teritoriul să îi poată dezvolta în următoarea perioadă, devenind inclusiv elemente cadru pentru promovarea acțiunilor turistice la nivel județean.

Alături de aceste elemente, pentru delimitarea teritorială a acestor areale s-a ținut cont în primul rând de delimitarea celor 4 zone etnografice, dar și de evidențierea unor obiective cu potențial turistic din aceste zone, care însă vor necesita mai multe intervenții pentru a fi valorificate.

ȚARA LĂPUȘULUI | Țara Lăpușului, situată în nord-vestul României, în sudul județului Maramureș de azi, deține un extraordinar patrimoniu cultural, de la situri arheologice, biserici și case tradiționale, până la elemente de patrimoniu cultural imaterial, expresii culturale tradiționale și multe altele.⁶ Zona etnografică Țara Lăpușului beneficiază de un cadru natural deosebit, pretabil pentru orice tip de călător dornic de experiențe inedite. Obiective turistice precum Peștera cu Oase și Piatra Pintii din munții Lăpușului, izvorul cu apă minerală Borcut, Codrii Seculari de la Strâmbu Băiuț, Poiana Botizii, Cheile Babei, tradițiile și legendele faimoase ale lui Pinteza Viteazul și comoara acestuia, toate oferă un cadru excepțional pentru vizitarea acestei zone din Maramureș.

Principalul pol turistic rămâne orașul Târgu Lăpuș, fiind punctul de plecare al multor drumeții, trasee cicloturistice, în natură sau simple călătorii, alături de 2 poli secundari: Băiuț și Lăpuș, cu un puternic

⁶ <https://lapus.culturamm.ro/tara-lapusului/>

UNIUNEA EUROPEANĂ

patrimoniu cultural, natural și al expresiilor tradiționale manifestate prin evenimente culturale care atrag an de an turiști în aceste zone.

Alături de acestea, evenimentele culturale tematice, în special evenimentele realizate cu prilejul sărbătorilor și tradițiilor din zonă, animă viața locuitorilor și turiștilor și oferă un bun prilej de a petrece câteva zile în plus în această zonă a Maramureșului și de a-i vedea pe localnici îmbrăcându-se în portul tradițional lăpușnean. La fel ca în cazul celorlalte Țări, bisericile de lemn din Țara Lăpușului constituie o zestre valoroasă pentru identitatea și spiritualitatea regiunii, fiind prezente aproximativ 31 de biserici de lemn în această zonă etnografică.

ȚARA CHIOARULUI | Țara Chioarului este un vechi leagăn al culturii și civilizației maramureșene, fiind locul unde tradițiile și arta populară se păstrează cu grijă din generație în generație. Denumită și Poarta de Sud a Maramureșului, Țara Chioarului se află printre destinațiile care au fost desemnate drept Destinații Europene de Excelență ale României în cadrul concursului EDEN realizat în anul 2017, tema ediției fiind turismul cultural tangibil. Bisericile din lemn și piatră sunt bijuteriile acestei zone, o dovadă vie a simțului estetic, armoniei și spiritualității oamenilor din această zonă.

Țara Chioarului este o regiune istorică deosebită ce se remarcă prin tradițiile păstrate din generație în generație, prin portul popular, dar și prin folclorul care însoțește toate evenimentele importante din viața unui om. De asemenea, relieful din această zonă este unul special, atrăgând anual un număr mare de turiști pasionați de natură, drumeții, cicloturism și experiențe sportive active. Principalul pol turistic de atracție este municipiul Baia Mare, fiind locul de plecare al celor mai mulți turiști spre principalele atracții turistice din zonă, însă alături de acesta există și posibilitatea activării polului turistic principal Baia Sprie, cunoscut pentru bogățiile sale naturale. Alături de aceștia, o serie de poli turistici secundari conturează o rețea de zone turistice importante de la nivelul Țării Chioarului precum: Cavnice, Remetea Chioarului, Recea sau Valea Chioarului.

ȚARA CODRULUI | Se întinde pe o zonă deluroasă a județului Maramureș, având un caracter conservator, cu un puternic accent pe păstrarea valorilor ancestrale, perpetuate cu mare grijă de la o generație la alta. Cu o tradiție semnificativă a artei populare, zona păstrează încă obiceiurile și ocupațiile antice, dar și multe gospodării tradiționale. Poate una dintre cele mai bine conservate zone, Țara Codrului are drept potențial pol turistic principal comuna Fărcașa, alături de alte zone turistice secundare în jurul Ardușat, Asuaju de Sus și Ulmeni. Zona este pretabilă în special turismului experiențial, natural sau multicultural, fiind locul perfect pentru a avea parte de un sejur liniștitor.

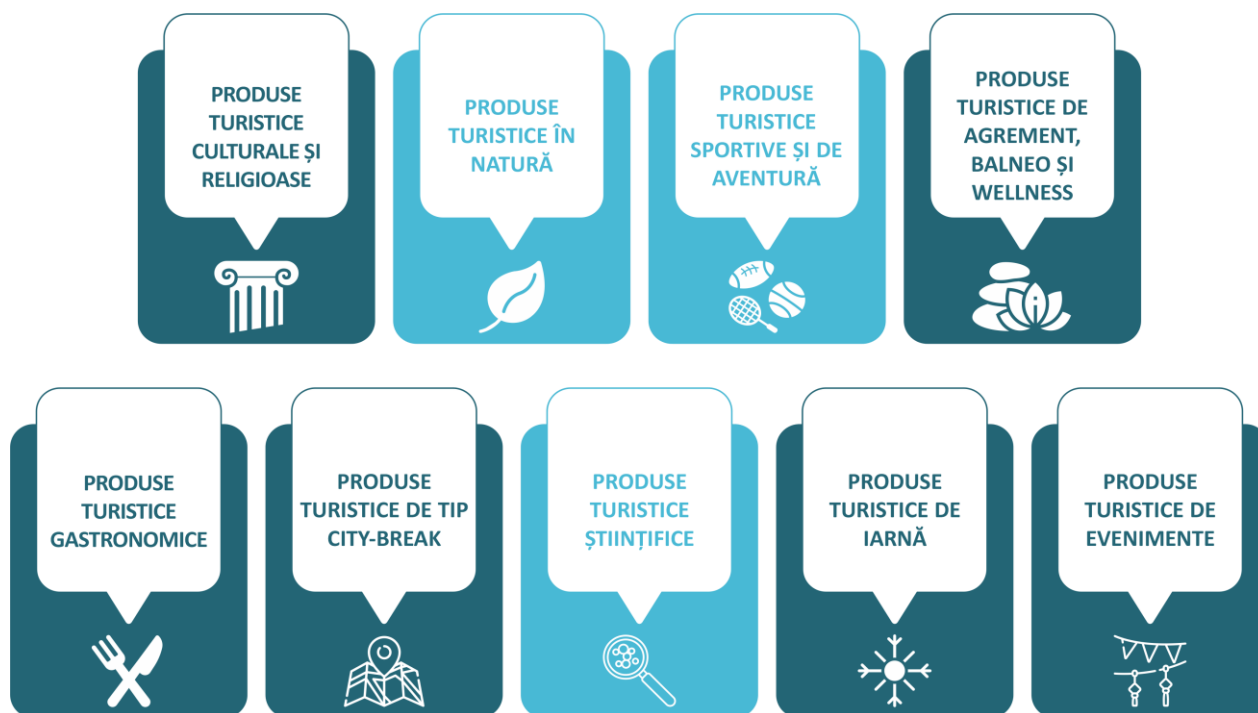
ȚARA MARAMUREȘULUI | Este una dintre cele mai cunoscute și cea mai întinsă zonă etnografică a județului Maramureș. Capitală a Maramureșului Istoric, Sighetu Marmăției reprezintă principalul pol turistic existent, alături de Săpânța, Ocna Șugatag, Vișeu de Sus și Borșa ca principali poli turistici cu potențial de activare. Țara Maramureșului este cunoscută pentru cultura tradițională autentică reliefată prin arta prelucrării lemnului, dar și pentru muzeele, mănăstirile, bisericile de lemn aflate în patrimoniul UNESCO, Cimitirul Vesel sau Mocănița de pe Valea Vaserului. Țara Maramureșului este o zonă de referință pentru moștenirea cultural-tradițional-istorică a României, înglobează jumătatea nordică a județului Maramureș, numită și Maramureșul Istoric.

În Sighet se află metropola industrială a lemnului maramureșean și tot aici s-a născut, tot din lemn, Muzeul Satului Maramureșean. Aici are loc de mai bine de 20 de ani Festivalul datinilor și obiceiurilor de iarnă, unică manifestare de gen în Europa, iar zona este cunoscută ca fiind perla turismului nordic, având spații de excepție acoperite cu edificii și monumente de interes arhitectural, istoric și cultural precum și multe spații de odihnă, de tratament și de agrement. Valea Izei, reprezintă, conform poveștilor maramureșene, principala arteră de pătrundere în universul maramureșean, ce poartă călătorii spre cunoașterea tradițiilor maramureșene.

Nu în ultimul rând, Țara Maramureșului este pretabilă pentru orice tip de călător, punând la dispoziție o gamă largă de activități și atracții turistice: naturale, gastronomice, sportive, de iarnă, de evenimente, turism speologic, religioase, de tip city-break, de aventură, culturale, balneo, de wellness sau de agrement.

Pe baza bogățiilor pe care județul Maramureș le deține, pot fi create noi **PRODUSE STRATEGICE ȘI ACTIVITĂȚI TURISTICE** care pot pune în evidență principalele resurse turistice competitive ale județului Maramureș, care să ofere o experiență unică turiștilor și motive noi de a face destinația turistică vizitată pe tot parcursul anului.

În acest context, zona județului Maramureș prezintă o ofertă variată de facilități culturale, istorice, naturale, de relaxare, de agrement, balneo și wellness, dispunând de areale naturale protejate și zone unice în care specificul local a rămas nealterat și care pot oferi turiștilor o gamă completă de experiențe unice.

PRODUSE TURISTICE CULTURALE ȘI RELIGIOASE | Moștenirea culturală a județului Maramureș, bisericile de lemn, patrimoniul UNESCO, patrimoniul cultural imaterial reprezentat de obiceiuri, festivaluri, datini, tradiții, cultură sau meșteșuguri, oferă cadrul perfect pentru realizarea unor activități diverse care se pot realiza pe tot parcursul anului. De la muzee în aer liber, care refac imaginea satului maramureșean, la cele care vorbesc despre istorie, artă, astronomie, științe ale naturii și mineralogie sau case memoriale care duc mai departe amintirea unor mari personalități ale locului, Maramureșul este adevărat paradis al amatorilor acestui tip de turism.

PRODUSE TURISTICE ÎN NATURĂ | Cadrul natural al județului Maramureș permite desfășurarea de diverse activități pe tot parcursul anului: de la observarea naturii, la pescuit sălbatic, drumeții, cicloturism, echitație, zbor cu parapanta, rafting și inclusiv schi în sezonul de iarnă. De asemenea, turiștii pot alege natura și ca spațiu de observare a florei și faunei, pe teritoriul județului regăsindu-se o serie de arii naturale protejate și pachete turistice pe care le pot alege pentru a cunoaște tainele naturii maramureșene.

Pentru produsele turistice în natură, infrastructura velo și circuitele turistice cu bicicleta joacă un rol foarte important, la nivelul județului Maramureș existând o serie de trasee de drumeție și de biciclete omologate care trec prin punctele turistice importante din județ.

UNIUNEA EUROPEANĂ

PRODUSE TURISTICE SPORTIVE ȘI DE AVENTURĂ | Alături de pachetele și produsele turistice în natură, componenta axată pe sport și aventură oferă turiștilor o ofertă turistică complexă, în care aceștia pot alege sejururi sau weekend-uri pentru practicarea diverselor sporturi (ciclism, pescuit, vânătoare, drumeții, sporturi extreme, alpinism, zbor cu parapanta, zbor în tandem, sporturi acvatice, echitație) și inclusiv participarea la o serie de evenimente sportive importante cum sunt competițiile de MTB, cursele de alergare cum este December Run din Țara Lăpușului, care atrage în fiecare an tot mai mulți participanți sau un potențial festival de tipul cross-country.

PRODUSE TURISTICE DE AGREMENT, BALNEO ȘI WELLNESS | În ceea ce privește posibilitățile de relaxare pe care județul Maramureș le oferă turiștilor, cadrul natural de excepție, resursele naturale și antropice valoroase oferă turiștilor o gamă destul de variată de produse turistice din această categorie. Una dintre cele mai cunoscute stațiuni balneo este Stațiunea Ocna Șugatag – renumită pentru faptul că aceasta este o destinație potrivită în orice anotimp, situată în inima Maramureșului Istoric. Aici turiștii pot găsi ape clorosodice utilizate în tratarea unui spectru larg de afecțiuni, dar și multe alte ingrediente pentru un sejur de neuitat.

Alături de Ocna Șugatag, stațiunea din Tăuții-Măgherauș adăpostește o gamă largă de obiective turistice naturale și antropice, fiind desemnată stațiune EDEN pentru turismul de sănătate și relaxare.

PRODUSE TURISTICE GASTRONOMICE | Gastronomია reprezintă un element conexe în oferta turistică a destinației turistice județul Maramureș, recunoscută de altfel pentru bucatele tradiționale și gustoase pe care maramureșenii le prepară cu multă atenție. Mai mult, cultura gastronomică reprezintă o nouă direcție de dezvoltare pentru județul Maramureș, în cadrul acestuia fiind recunoscute o serie de produse tradiționale de excepție.

PRODUSE TURISTICE DE TIP CITY-BREAK | În prezent, acest tip de turism are un grad scăzut de sezonalitate, iar prin dezvoltarea infrastructurii necesare se pot identifica mijloace care să stimuleze practicarea lui pe durata întregului an. Produsele și activitățile turistice adresate vizitatorilor care aleg să petreacă un city-break în Maramureș se bazează pe atragerea și captivarea acestora prin cultura, istoria, gastronomia locului, tradițiile, evenimentele și resursele naturale ale județului.

PRODUSE TURISTICE ȘTIINȚIFICE | Pentru județul Maramureș, produsele turistice științifice reprezintă o nouă direcție de dezvoltare, acesta dispunând de numeroase centre miniere și mine care încă mai beneficiază de resurse, dar care pot fi dezvoltate și activate în scop turistic. Baia Sprie, alături de alte foste mine de aur și zăcăminte, ar putea fi deschise publicului pentru practicarea turismului științific și ar putea fi dezvoltate produse turistice spre această nișă: activități de cercetare speologică, tabere și excursii pe munți și în mine, un circuit al minelor de sare sau amenajarea acestora în parc de distracții pe modelul salinelor de la Praid, Turda sau Slănic Prahova.

PRODUSE TURISTICE DE IARNĂ | Județul Maramureș este posesorul unui relief montan spectaculos, care permite practicarea turismului montan în sezonul rece. Stațiunile de agrement montan precum Borșa sau Cavnic, dar și posibilitatea dezvoltării unor noi stațiuni la Băiuț și Târgu Lăpuș, oferă turiștilor pasionați de sporturile de iarnă, locuri special amenajate la cele mai înalte standarde pentru practicarea acestor sporturi.

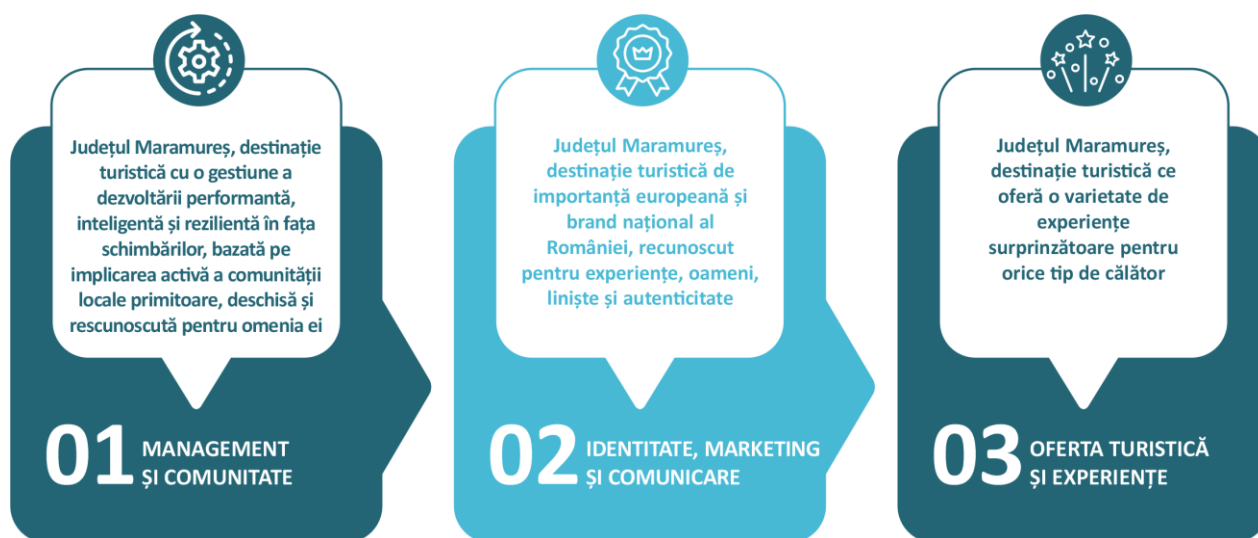
PRODUSE TURISTICE DE EVENIMENTE | Județul Maramureș este gazda unora dintre cele mai importante manifestări de aceste tipuri, de la evenimente de afaceri, până la importante evenimente culturale, artistice, de teatru, festivaluri de muzică, manifestări sportive, evenimente gastronomice și multe altele. Maramureșul este cunoscut în special prin prisma faptului că tradițiile sunt respectate cu sfințenie, iar în perioada sărbătorilor, turiștii au ocazia de a lua parte la obiceiurile localnicilor și de a le admira portul tradițional.

7. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII STRATEGICE

Pentru perioada 2021-2027 Strategia de Turism a Județului Maramureș vizează **3 OBIECTIVE PRINCIPALE**. Aceste obiective sunt cele care permit punerea în practică și atingerea unei destinații turistice cu experiențe autentice, bazată pe resursele turistice pe care le deține, alături de un cadru natural excepțional, oameni primitori și dorință de gestionare cât mai performantă și rezilientă în fața noilor schimbări în teritoriu și în lume.

1. MANAGEMENT ȘI COMUNITATE: JUDEȚUL MARAMUREȘ, DESTINAȚIE TURISTICĂ CU O GESTIUNE A DEZVOLTĂRII PERFORMANTĂ, INTELIGENTĂ ȘI REZILIENTĂ ÎN FAȚA SCHIMBĂRILOR, BAZATĂ PE IMPLICAREA ACTIVĂ A COMUNITĂȚII LOCALE PRIMITOARE, DESCHISĂ ȘI RECUNOSCUTĂ PENTRU OMENIA EI

Obiectivul de management urmărește consolidarea capacității de management și de marketing a destinației și contribuie la gestionarea performantă a turismului, în vederea atingerii unei dezvoltări a sectorului turistic cât mai echilibrată și susținută de actorii urbani.

De asemenea, se urmărește ca dezvoltarea economică și socială a județului să se realizeze utilizând resursele turistice, naturale și de patrimoniu existente, alături de acțiuni de protecție și regenerare a cadrului urban și rural din zonă. În acest sens, activitatea prezentului OMDJ MM vizează creșterea calității resurselor umane din turism și dezvoltarea produselor, a experienței, dar și a vânzărilor și activităților de marketing.

Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- **D.A. 1.1.** Îmbunătățirea activității de management de la nivelul județului prin organizarea de structuri și instrumente specifice pentru creșterea capacității administrative de gestionare a destinației.
- **D.A. 1.2.** Sprijinirea excelenței în turism și a actorilor locali pentru dezvoltarea de noi produse, servicii și experiențe turistice.
- **D.A. 1.3.** Dezvoltarea resurselor umane în domeniul turistic și al ospitalității.

- **D.A. 1.4.** Promovarea inițiativelor și activităților realizate în scopul gestionării eficiente a destinației.

2. IDENTITATE, MARKETING ȘI COMUNICARE: JUDEȚUL MARAMUREȘ, DESTINAȚIE TURISTICĂ DE IMPORTANȚĂ EUROPEANĂ ȘI BRAND NAȚIONAL AL ROMÂNIEI, RECUNOSCUT PENTRU EXPERIENȚE, OAMENI, LINIȘTE ȘI AUTENTICITATE

Acest obiectiv urmărește promovarea, valorificarea și susținerea elementelor distinctive ale județului Maramureș, inclusiv prin promovarea brandului turistic și exploatarea potențialului turistic local. Un management eficient al brandingului presupune că produsele și serviciile turistice oferite de destinația turistică sunt cunoscute unui număr crescut de vizitatori.

Astfel, obiectivele naturale, antropice, alături de caracteristicile ospitaliere ale Maramureșului, însoțite de cultura, natura, tradițiile, legendele, siguranța și autenticitatea produselor și experiențelor turistice sunt importante pentru consumatori și reprezintă elemente care ar trebui valorificate în promovarea județului Maramureș în topul destinațiilor turistice.

Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- **D.A. 2.1.** Promovarea Strategiei de Turism a Județului Maramureș 2021-2027.
- **D.A. 2.2.** Îmbunătățirea serviciilor de promovare și informare despre obiectivele turistice din județ și promovarea acțiunilor culturale finanțate de Consiliul Județean Maramureș: participări, evenimente etc.
- **D.A. 2.3.** Inventarierea, cercetarea și promovarea principalelor resurse turistice din județ și dezvoltarea bazelor de date și resurselor de materiale pentru promovarea destinației
- **D.A. 2.4.** Crearea și dezvoltarea brandului „Produce în Maramureș”.
- **D.A. 2.5.** Revitalizarea și dezvoltarea brandului „Visit Maramureș”.
- **D.A. 2.6.** Extinderea sezonului turistic și diversificarea tipologiilor de turiști.
- **D.A. 2.7.** Promovarea inițiativelor și demersurilor de implementare a brandului turistic și de dezvoltare a destinației turistice.

3. OFERTA TURISTICĂ ȘI EXPERIENȚE: JUDEȚUL MARAMUREȘ, DESTINAȚIE TURISTICĂ CE OFERĂ O VARIETATE DE EXPERIENȚE SURPRINZĂTOARE PENTRU ORICE TIP DE CĂLĂTOR

Pentru o dezvoltare susținută a sectorului turistic în județul Maramureș, prezentul obiectiv urmărește să valorifice într-un mod cât mai sustenabil autenticitatea arhitecturii din lemn, cultura lemnului, arta populară, folclorul, meșteșugurile și tradițiile locale bine conservate, gastronomia, muzeele, precum și unicitatea peisajelor, patrimoniul natural și patrimoniul cultural al județului.

Pentru a spori calitatea experienței vizitatorilor, palierul urmărește dezvoltarea infrastructurii și a produselor turistice existente de la nivelul județului și susținerea unui mod experiențial de accesare a elementelor cheie ale județului – cadrul natural de excepție, patrimoniul cultural, tradițiile, oamenii locului, meșteșugurile, apele naturale etc. Se vor avea în vedere reabilitarea echipamentelor existente și construirea de noi facilități, precum și diversificarea ofertei de produse și servicii turistice în cele 4 zone etnografice ale județului – Țara Maramureșului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului și Țara Codrului.

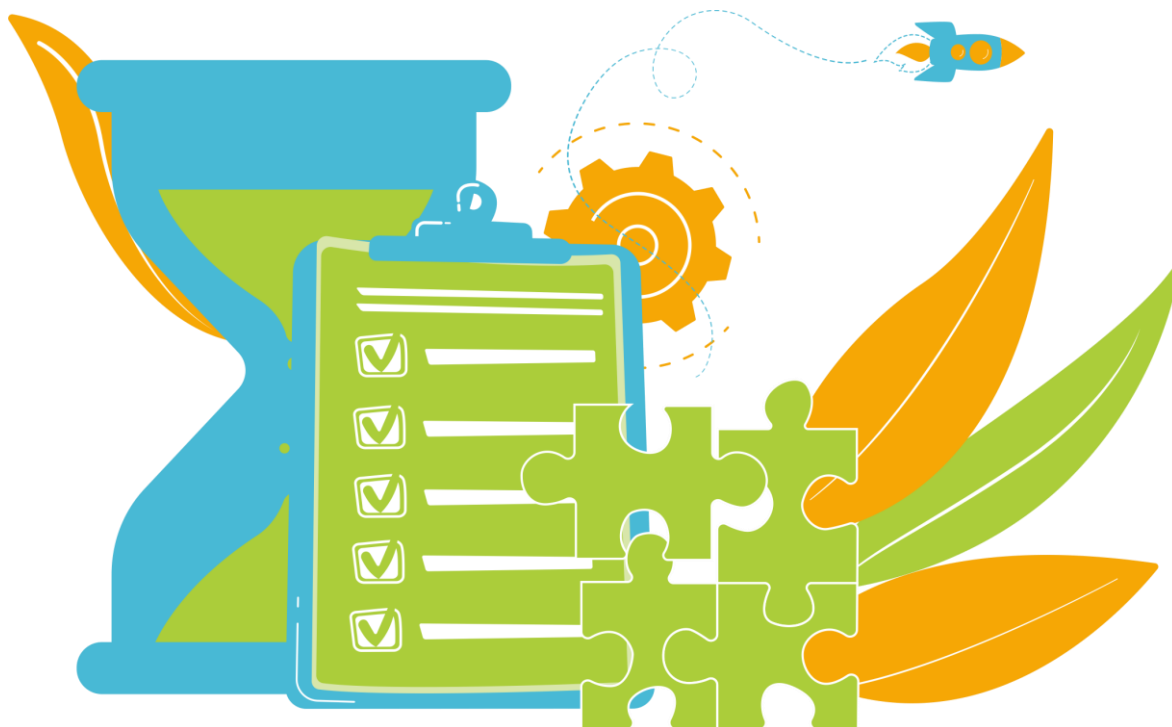
Acest palier va fi operaționalizat prin intermediul următoarelor direcții de acțiune:

- **D.A. 3.1.** Dezvoltarea și promovarea unor noi forme de turism și destinații precum și a celor existente.

- **D.A. 3.2.** Reabilitarea, conservarea și restaurarea patrimoniului construit.
- **D.A. 3.3.** Dezvoltarea și valorificarea ofertei culturale: cultură, tradiții, gastronomie, evenimente etc.
- **D.A. 3.4.** Dezvoltarea infrastructurii turistice din județ.
- **D.A. 3.5.** Dezvoltarea infrastructurii de transport din județ pentru sporirea accesibilității zonelor de interes turistic.
- **D.A. 3.6.** Dezvoltarea și valorificarea sporturilor de iarnă.
- **D.A. 3.7.** Dezvoltarea și valorificarea cicloturismului.
- **D.A. 3.8.** Dezvoltarea, protejarea și valorificarea resurselor naturale.
- **D.A. 3.9.** Dezvoltarea și valorificarea resurselor balneare și de wellness.
- **D.A. 3.10.** Dezvoltarea și valorificarea mediului rural și a ecoturismului.
- **D.A. 3.11.** Dezvoltarea și valorificarea resurselor sportive, de agrement și de aventură.
- **D.A. 3.12.** Promovarea inițiativelor și demersurilor de dezvoltare a ofertei turistice și a experiențelor din destinație.

Direcțiile de acțiune propuse și recomandate acoperă astfel un spectru larg de acțiuni, vizând teme diverse: creșterea accesului la cultură și dezvoltarea turismului, creșterea calității produselor turistice, promovarea unor experiențe turistice, promovarea celor 4 Țări într-un mod echilibrat și incluziv, dezvoltarea și diversificarea industriei și a ofertei turistice, îmbunătățirea calității serviciilor turistice și nu numai.

Totodată trebuie menționat că se va ține cont de faptul că regimul ariilor naturale protejate și managementul acestora este reglementat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată prin Legea 49/2011 cu toate modificările ulterioare (în continuare notată ca OUG 57/2007).

8. PORTOFOLIU DE PROIECTE ȘI MĂSURI PRIORITARE

MANAGEMENT ȘI COMUNITATE – PROIECTE PRIORITARE

Nr. crt.	Titlu program/proiect	Responsabili și posibili parteneri	Valoare estimată (Euro) cu TVA	Orizont de timp	Surse de finanțare potențiale
1. MANAGEMENT ȘI COMUNITATE: Județul Maramureș, destinație turistică cu o gestiune a dezvoltării performantă, inteligentă și rezilientă în fața schimbărilor, bazată pe implicarea activă a comunității locale primitoare, deschisă și recunoscută pentru omnia ei					
D.A. 1.1. Îmbunătățirea activității de management de la nivelul județului prin organizarea de structuri și instrumente specifice pentru creșterea capacității administrative de gestionare a destinației.					
1	Identificarea și realizarea cu prioritate a studiilor urbanistice care conțin reglementări pentru realizarea de investiții HoReCa	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
2	Implementarea prin intermediul instrumentului CRM a unui sistem de raportare cu frecvență lunară pentru entitățile din industria turismului	OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
3	Organizarea unor grupuri de lucru periodice dedicate pe fiecare dintre cele 4 Țări componente ale județului pentru elaborarea unor planuri de acțiuni zonale de dezvoltare și promovare a ofertei turistice locale	OMDJ MM	20.000,00	2023-2024	Buget local, alte surse
D.A. 1.2. Sprijinirea excelenței în turism și a actorilor locali pentru dezvoltarea de noi produse, servicii și experiențe turistice.					
1	Realizarea unui platforme MADE IN MARAMUREȘ de tip bursa de mărfuri pentru promovarea și desfacerea produselor micilor producători din diverse domenii	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2024-2025	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă / Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, Buget local, Buget de stat, alte surse: Fondul European Social Plus 2021-2027, Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (EAFRD)
2	Dezvoltarea Pieței Virtuale a producătorilor locali de tip piața online.ro	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2024-2025	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă / Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, Buget local, Buget de stat, alte surse: Fondul European Social Plus 2021-2027, Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (EAFRD)
3	Realizarea unui platforme pentru promovarea evenimentelor culturale și sportive	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2024-2025	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă / Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, Buget local, Buget de stat, alte surse: Fondul European Social Plus 2021-2027,

					Fondul European pentru Dezvoltare Rurală (EAFRD)
4	Operaționalizarea unor centre de informare turistică din județ, prin coordonarea centralizată de către OMDJ MM	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș	N/A	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă / Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, Buget local, Buget de stat
D.A. 1.3. Dezvoltarea resurselor umane în domeniul turistic și al ospitalității.					
1	Cursuri formare profesională din domeniul turismului	AJOFM	N/A	2023-2024	Fondul pentru o tranziție justă
2	Organizarea de internship-uri pentru tinerii studenți de la Universitatea de Geografie sau de la alte universități din Maramureș (lucru la CNIPT, în unități de cazare, în restaurante etc.)	Consiliul Județean Maramureș, CNIPT, unități de cazare, mediul academic, mediul HoReCa etc.	1.000,00	2025-2027	Buget local, Buget de stat, alte surse
3	Activități de training pentru personalul din unități de cazare și centre de informare turistică: instruirea pe teren, cu tururi de familiarizare, exemple de bună practică etc.	OMDJ MM, Ministerul Antreprenoriatului și Turismului, ONG-uri, alți actori	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
D.A. 1.4. Promovarea inițiativelor și activităților realizate în scopul gestionării eficiente a destinației.					
1	Kit de comunicare cu presa și mediul online	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
2	Sistem digital de tip newsletter lunar care să prezinte proiecte realizate sau viitoare și nevoile de colaborare ale comunității și ale actorilor locali implicați	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș	500,00	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse

IDENTITATE, MARKETING ȘI COMUNICARE – PROIECTE PRIORITARE

Nr. crt.	Titlu program/proiect	Responsabili și posibili parteneri	Valoare estimată (Euro) cu TVA	Orizont de timp	Surse de finanțare potențiale
2. IDENTITATE, MARKETING ȘI COMUNICARE: Județul Maramureș, destinație turistică de importanță europeană și brand național al României, recunoscut pentru experiențe, oameni, liniște și autenticitate					
D.A. 2.1. Promovarea Strategiei de Turism a Județului Maramureș 2021-2027.					
1	Eveniment de lansare a noii Strategii de Turism	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2022-2023	Buget local, alte surse
2	Organizarea unor mese rotunde anuale cu actorii locali din județ pentru evaluarea stadiului de implementare a Strategiei de Turism a Județului Maramureș 2021-2027 și actualizarea dacă e cazul a documentului strategic	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	anual	Buget local, alte surse

3	Organizarea unei Gale anuale pentru premierea inițiativelor locale care contribuie la îndeplinirea obiectivelor Strategiei de Turism a Județului Maramureș 2021-2027	OMDJ MM	N/A	anual	Buget local, alte surse
D.A. 2.2. Îmbunătățirea serviciilor de promovare și informare despre obiectivele turistice din județ și promovarea acțiunilor culturale finanțate de Consiliul Județean Maramureș: participări, evenimente etc.					
1	Promovarea meșteșugurilor tradiționale	CJ Maramureș, OMDJ MM, UAT-uri, firme, DJCPN	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
2	Realizarea de materiale de promovare (format electronic și tipărituri) a Maramureșului - broșuri, pliante, albume, hărți, materiale foto-video	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
3	Demararea unei campanii complexe de promovare la nivel local și național – „O picătură de Maramureș”, prin utilizarea de metode și instrumente inovative	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
4	Amplasarea de monitoare și panouri de afișaj a informațiilor de interes turistic în puncte cheie din județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
5	Campanie de promovare zonală a județului Maramureș: Țara Codrului, Țara Chioarului, Țara Maramureșului și Țara Lăpușului	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	20.000,00	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 2. O regiune cu localități smart, Buget local, Buget de stat, alte surse
6	Organizarea de infotripuri tematice, pe diferite categorii de interes: patrimoniul cultural material, gastronomie, meșteșuguri, ecoturism, foto-video	OMDJ MM	N/A	2025-2027	Buget local, alte surse
7	Creare de programe turistice tematice și includerea lor în circuite naționale și internaționale, prin pachete targetate	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș, UAT-uri, ONG-uri, agenții, ghizi de turism, Facultatea de Geografie din Sighetu Marmăției	N/A	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă,
D.A. 2.3. Inventarierea, cercetarea și promovarea principalelor resurse turistice din județ și dezvoltarea bazelor de date și resurselor de materiale pentru promovarea destinației					
1	Documentarea, procesarea informațiilor existente și digitalizarea fondului de hărți, broșuri etc. Punerea la dispoziție a acestora,	OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, alte surse

	acolo unde statutul drepturilor de autor permite acest lucru, în format copy-left pentru agenții economici și operatorii din turism				
2	Proiect de creare a unei baze de date și fotografii profesionale, care abordează toate subiectele cu potențial de atractivitate turistică, pentru a fi utilizate în scopuri de promovare a destinației turistice	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	50.000,00	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
3	Program de creare de conținut video cu concept și mesaje actuale	OMDJ MM	N/A	2023-2024	AFCN, buget local, alte surse
4	Maramureșul porților de lemn: Program de inventariere a porților de lemn vechi și noi din Maramureșul istoric, cu accent pe povestea lor dar și pe evoluția estetică de-a lungul deceniilor (materiale utilizate, dimensiuni, ornamente). Inventarierea se poate concretiza în material fotografic și interviuri transcrise, redată pe un website / landing page dedicat sau scurte filme documentare	OMDJ MM	N/A	2025-2027	AFCN, buget local, alte surse
5	Vârsta bisericilor – proiect de cercetare dendrocronologică a bisericilor de lemn pentru care nu s-au identificat științific care sunt vârsta și etapele evolutive ale acestora	OMDJ MM	N/A	2025-2027	AFCN, buget local, alte surse

D.A. 2.4. Crearea și dezvoltarea brandului „Produs în Maramureș”.

1	Construire piețe tradiționale	Consiliul Județean Maramureș	5.000.000,00	2023-2027	AFIR
2	Organizarea unui eveniment gastronomic local tradițional care să promoveze rețetele de altădată din județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș, fermieri, producători locali etc.	150.000,00	2025-2027	Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, AFIR

D.A. 2.5. Revitalizarea și dezvoltarea brandului „Visit Maramureș”.

1	Rebranding „Visit Maramureș”	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
2	Administrarea și actualizarea permanentă a informațiilor regăsite în cadrul noului website www.visitmaramures.ro	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice, Europa Creativă
3	Aplicarea pentru obținerea unor titlaturi ale destinației de notorietate internațională: ex. Regiune Gastronomică Europeană, premiile pentru Destinații Sustenabile etc.	Consiliul Județean Maramureș	100.000,00	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse

D.A. 2.6. Extinderea sezonului turistic și diversificarea tipologiilor de turiști

1	Campanii de marketing și comunicare micro-targetate de primăvară și toamnă pentru turiștii (naționali și internaționali) de tip backpacker și camperi (autorulote și rulote)	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
2	Evenimente și programe dedicate deschiderii și închiderii sezonului pentru motocicliști având ca scop promovarea Maramureșului ca destinație predilectă (trasee, activități, raport preț-calitate)	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2025-2027	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
3	Campanii de marketing centrate pe zonele din apropiere cu creștere economică (Cluj, Bihor), pentru atragerea de teambuildinguri și alte forme de turism MICE	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM, actori privați	N/A	2023-2024	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
4	Elaborarea unui calendar anual al evenimentelor din județ, inclusiv actualizarea și promovarea permanentă a acestuia	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	15,000.00 (anual)	anual	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă

D.A. 2.7. Promovarea inițiativelor și demersurilor de implementare a brandului turistic și de dezvoltare a destinației turistice.

1	Materiale printate în locații partenere: broșuri, hărți tematice, flyere, newslettere etc.	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	50.000,00	2023-2024	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
2	Asocierea cu personalități cu origini din județ sau influenceri cu vizibilitate în social media, ca ambasadori ai brandului turistic al destinației	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse

OFERTA TURISTICĂ ȘI EXPERIENȚE

Nr. crt.	Titlu program/proiect	Responsabili și posibili parteneri	Valoare estimată (Euro) cu TVA	Orizont de timp	Surse de finanțare potențiale
----------	-----------------------	------------------------------------	--------------------------------	-----------------	-------------------------------

3. OFERTA TURISTICĂ ȘI EXPERIENȚE: Județul Maramureș, destinație turistică ce oferă o varietate de experiențe surprinzătoare pentru orice tip de călător

D.A. 3.1. Dezvoltarea și promovarea unor noi forme de turism și destinații precum și a celor existente.

1	Amenajarea zonei turistice și de agrement Maramureș-Vest	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură
---	--	------------------------------	-----	-----------	--

2	Pregătirea documentației pentru nominalizarea Țării Maramureșului pentru IDSP Places	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse: InvestEU, Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), Horizon Europe, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
3	Dezvoltarea unui turism dedicat mineritului - realizarea unui Muzeu al Mineritului în parteneriat cu CJ Maramureș	Consiliul Județean Maramureș, parteneri privați, Muzeul de Mineralogie	60.000,00	2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse: InvestEU, Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), Horizon Europe, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
4	Dezvoltarea unor zone pentru Via Ferrata în județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș	25.000,00	2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse: InvestEU, Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE), Horizon Europe, European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

D.A. 3.2. Reabilitarea, conservarea și restaurarea patrimoniului construit.

1	Reabilitare Palat Administrativ	Consiliul Județean Maramureș	24.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
2	Reabilitare Casa Tineretului	Consiliul Județean Maramureș	15.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
3	Reabilitare clădiri de patrimoniu (Castel Pribilești)	Consiliul Județean Maramureș	20.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse

4	Reabilitare Muzeul de Etnografie și Artă Populară	Consiliul Județean Maramureș	5.500.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
5	Reabilitare Muzeul Satului	Consiliul Județean Maramureș	1.500.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
6	Reabilitare Muzeul Județean de Artă – Centrul Artistic Baia Mare	Consiliul Județean Maramureș	2.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
7	Reabilitare Muzeul de Istorie și Arheologie	Consiliul Județean Maramureș	10.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
8	Reabilitare Teatru de Vară - Muzeul Județean de Etnografie și Artă populară	Consiliul Județean Maramureș	1.500.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Europa Creativă, Orizont Europa, AFCN, RO-Cultura, InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
9	Patrimoniul vernacular al satului Breb – introducerea localității în Ruta satelor cu arhitectură tradițională și restaurarea unui ansamblu compus din 12 case tradiționale din Breb	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2021-2027	PNRR - Componenta 11. Turism și cultură
D.A. 3.3. Dezvoltarea și valorificarea ofertei culturale: cultură, tradiții, gastronomie, evenimente etc.					
1	Certificare rute turistice și cultural turistice: Traseul gastronomiei tradiționale maramureșene: Țara Chioarului și Țara Codrului - „Maramureș, plai cu bucate din mălai” – PNRR; Traseul gastronomiei tradiționale maramureșene: Țara Maramureșului și Țara Lăpușului - „Maramureș, plai cu bucate din mălai” – PNRR; Izvoare minerale din Maramureș;	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2021-2027	PNRR - Componenta 11. Turism și cultură

2	Alcătuirea documentație pentru UNESCO - Lista Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității – <i>Cultura Crăciunului în Țara Maramureșului</i>	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, AFCN, RO-Cultura, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, Buget local, alte surse
3	Elaborarea unui ghid / regulament pentru construirea gardurilor și a noilor construcții în stil maramureșean	Consiliul Județean Maramureș, DJC Maramureș, OAR	5.000,00	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, AFCN, RO-Cultura, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, alte surse
4	Organizarea unor evenimente majore, de renume internațional (ex. festival de folk, festival artă tradițională și new media, FITS, TIFF, Festivalul Internațional de Film Anonim etc.)	Consiliul Județean Maramureș	150.000,00	2025-2027	Buget local, Buget de stat, AFCN, RO-Cultura, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, alte surse
5	Eveniment - Zilele Europene ale Culturii Evreiești (eveniment anual comemorat)	Consiliul Județean Maramureș, instituții culturale, CIT-uri, OMDJ MM	N/A	2023-2027	Buget local, Buget de stat, AFCN, RO-Cultura, Surse de finanțare ale Ministerului Culturii, alte surse
D.A. 3.4. Dezvoltarea infrastructurii turistice din județ.					
1	Reabilitarea drumurilor turistice	Consiliul Județean Maramureș	20.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, alte surse
2	Valorificare Valea Vaserului – Mocânița – reabilitare cale ferată îngustă și valorificare cabane silvice	Consiliul Județean Maramureș	15.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)
3	Marcare, amenajare și reabilitare de trasee turistice pietonale	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș, UAT-uri	20.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, alte surse
4	Dezvoltarea și amenajarea infrastructurii turistice din Țara Codrului, Țara Chioarului, Țara Maramureșului și Țara Lăpușului (unități de cazare, unități de alimentație publică, amenajări trasee, drumuri etc.)	Consiliul Județean Maramureș, UAT-uri din Țara Codrului, Țara Chioarului, Țara Maramureșului, Țara Lăpușului	100.000,00	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: România Atractivă, InvestEU
5	Dezvoltarea și amenajarea unor noi Centre de Informare Turistică în Breb, Săpânța sau Bârsana	Consiliul Județean Maramureș, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	5.000,00	2024-2025	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse
D.A. 3.5. Dezvoltarea infrastructurii de transport din județ pentru sporirea accesibilității zonelor de interes turistic					
1	Tren metropolitan Baia Mare pe infrastructura feroviară existentă	Consiliul Județean Maramureș, Compania Națională de Căi Ferate CFR	N/A	2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 4. O regiune cu mobilitate urbană multimodală sustenabilă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, Buget de stat, alte surse

2	Înființarea unei Asociații de Dezvoltare Intercomunitară pentru Transportul Public Turistic	Consiliul Județean Maramureș, UAT-uri de interes turistic major din județ	N/A	2022-2023	N/A
3	Implementarea unei rețele de autobuze turistice de tip Hopp and Off care să conecteze principalele obiective turistice din județul Maramureș (ex. Borșa, Drăgășani, Cavnic, Târgu Lăpuș, Fărcașa etc.)	Consiliul Județean Maramureș, Asociație în domeniul transportului public turistic	N/A	2023-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 4. O regiune cu mobilitate urbană multimodală sustenabilă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, Buget de stat, alte surse
D.A. 3.6. Dezvoltarea și valorificarea sporturilor de iarnă.					
1	Amenajarea domeniului schiabil Borişte - Izvoare, județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș	42.400.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: CNI
2	Realizare pârtie de schi în Țara Lăpușului - la Băiuț	Consiliul Județean Maramureș, UAT Băiuț	25.000.000,00	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: CNI
D.A. 3.7. Dezvoltarea și valorificarea cicloturismului.					
1	Amenajarea și semnalizarea traseelor de bicicletă și traseelor de drumeție în Munții Rodnei - Platoul Pietrosu - Mănăstirea Moisei	Consiliul Județean Maramureș, Salvamont, UAT-urile	5.000,00	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, Buget de stat, alte surse
2	Amenajarea și marcarea unor trasee cicloturistice în județul Maramureș spre obiective turistice din județ	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	PNRR - Componenta 11. Turism și cultură
3	Dezvoltarea infrastructurii de cicloturism, prin amenajarea de trasee ciclabile, crearea de centre de închiriere de biciclete, conceperea și promovarea de programe dedicate ciclouriștilor	OMDJ MM, Consiliul Județean Maramureș, UAT-uri	20.000.000,00	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Prioritatea 5. O regiune accesibilă, Buget local, Buget de stat, alte surse
D.A. 3.8. Dezvoltarea, protejarea și valorificarea resurselor naturale.					
1	Înființarea în parteneriat a unui HUB digital de inovare în domeniul utilizării eficiente a resurselor naturale caracteristice zonelor montane	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură
2	Înființare rezervație de zimbri în comuna Băiuț	Consiliul Județean Maramureș	N/A	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Programul ACCES, Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul

					european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură
3	Reabilitare/Construire baze Salvamont Stabilirea amplasamentelor și construcția de baze Salvamont (4-6) în zona munților Maramureșului, Rodnei, Țibleș	Consiliul Județean Maramureș, SPJ Salvamont Maramureș	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)
4	Dezvoltare și dotare SALVAMONT	Consiliul Județean Maramureș	1.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, CNI, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)

D.A. 3.9. Dezvoltarea și valorificarea resurselor balneare și de wellness.

1	Althera – Construire Centru de Terapii Alternative în județul Maramureș	Consiliul Județean Maramureș	2.500.000,00	2021-2027	Programului Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020 prin Obiectivul tematic 8. Provocări comune în domeniul siguranței și securității, Prioritatea 4.1. Sprijin în dezvoltarea serviciilor de sănătate și acces la sănătate
2	Amenajare rustică și activarea zonelor cu izvoare termale și ape sărate din: Breb, Săpânța, Stoiceni, Baia Mare, Baia Sprie, Băiuț, Berbești, Botiza, Crasna, Crăciunești, Dragomirești, Glod, Ieud sau Coștiui	Consiliul Județean Maramureș	500.000,00	2023-2024	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, CNI, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul România Atractivă, Buget local, alte surse: European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)

D.A. 3.10. Dezvoltarea și valorificarea mediului rural și a ecoturismului.

1	Realizare amenajări pentru iubitorii de natură: observator de animale sălbatice, zone de birdwatching și zone de foto safari	Consiliul Județean Maramureș	35.000,00	2024-2025	Buget local, Buget de stat, alte surse
2	Amenajarea unor locuri de campare / popas turistic în natură - cu zone delimitate, panouri informative, vetre pentru foc, toaleta ecologice, loc de andocare bicicletă etc.	Consiliul Județean Maramureș	2.000,00	2024-2025	Buget local, Buget de stat, alte surse
3	Cunoașterea și promovarea identității și culturii locale rurale: workshop-uri la meșteșugari, prepararea bucatelor tradiționale la cazări cu turiștii etc.	Consiliul Județean Maramureș	100.000,00	2024-2025	Buget local, Buget de stat, alte surse

D.A. 3.11. Dezvoltarea și valorificarea resurselor sportive, de agrement și de aventură.

1	Construire Aqua Park – Mireșu Mare	Consiliul Județean Maramureș	25.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul pentru mediu și politici
---	------------------------------------	------------------------------	---------------	-----------	--

					climatică (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, Programul România Atractivă
2	Construire Aqua Park în județul Maramureș (Baia Sprie)	Consiliul Județean Maramureș	25.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, Programul România Atractivă
3	Construire Aqua Park Vișeu de Sus	Consiliul Județean Maramureș	25.000.000,00	2021-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, Programul România Atractivă
4	Activarea Someșului și dezvoltarea unor servicii conexe de agrement, pescuit sportiv și activități pe apă	Consiliul Județean Maramureș	3.500,00	2025-2027	POR Nord-Vest 2021-2027 - Prioritatea 7. O regiune atractivă, Buget local, Buget de stat, alte surse: Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE), Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură, Programul România Atractivă
D.A. 3.12. Promovarea inițiativelor și demersurilor de dezvoltare a ofertei turistice și a experiențelor din destinație.					
1	Materiale printate în locații partenere: broșuri, hărți tematice, flyere, newslettere etc.	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	50.000,00	2023-2024	Europa Creativă, Orizont Europa, Buget local, alte surse: InvestEU, CultIN, Programul ACCES, Programul România Atractivă
2	Actualizarea permanentă a platformei Visit Maramureș cu ultimele noutăți, pachete turistice, experiențe noi de încercat, mărturii ale vizitatorilor etc.	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse
3	Colaborări cu creatori de conținut și fotografi, influenceri și personalități cu origini din județ	Consiliul Județean Maramureș, OMDJ MM	N/A	2023-2024	Buget local, Buget de stat, alte surse

UNIUNEA EUROPEANĂ

9. METODOLOGIA DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL

Strategia de Dezvoltare și Promovare a Turismului în Județul Maramureș pentru perioada 2021 – 2027 reprezintă un document strategic care setează direcțiile de dezvoltare ale județului în următorii ani în sectorul turistic. Având în vedere faptul că implementarea acestei strategii se întinde pe un orizont scurt și mediu de timp, este necesară stabilirea unei metodologii de implementare și control care să asigure îndeplinirea obiectivelor asumate prin prezentul document.

Consiliul Județean Maramureș este principalul responsabil pentru punerea în practică a Strategiei de Dezvoltare și Promovare a Turismului în Județul Maramureș, însă nu poate avea succes fără formarea unor parteneriate pe tot parcursul procesului de implementare. De aceea, este foarte importantă o abordare integrată pe verticală, pe mai multe niveluri administrative, care să armonizeze acțiunile la nivel local cu cele la nivel județean sau metropolitan / regional. Totodată, la fel de importantă este și abordarea integrată pe orizontală, în care sunt formate parteneriate cu alți actori locali relevanți, precum cei economici sau cei sociali pentru a identifica soluții adecvate la provocările și nevoile județene și locale.

Ținând cont de complexitatea și durata procesului de implementare, monitorizare și evaluare a strategiei, acesta va fi o responsabilitate împărțită a Organizației de Management al Destinației Județene Maramureș, alături de Consiliul Județean Maramureș. Asociația „Organizația de Management al Destinației Județene Maramureș” a fost înființată prin Hotărâre a Consiliului Județean la finalul lunii octombrie 2021. Membrii fondatori ai O.M.D. Maramureș sunt Consiliul Județean Maramureș, Asociația Întreprinzătorilor Maramureș, Turist Suior și Saorsa Turism SRL – CFF Vișeu de Sus, iar ulterior se vor alătura și alte societăți care doresc să contribuie la dezvoltarea și promovarea turismului maramureșean.⁷ Această organizație va avea un rol cheie în dezvoltarea și promovarea ofertei turistice, fiind în același timp în contact direct cu actorii relevanți din domeniu pentru a monitoriza impactul măsurilor întreprinse din cadrul strategiei.

Procesul de implementare este însă unul complex și continuu, vizând și atragerea de finanțări externe pentru proiecte majore de infrastructură și monitorizarea stadiului de implementare a acestora, motiv pentru care Consiliul Județean Maramureș este un alt factor cheie în structura responsabilă pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de turism a județului. Monitorizarea progresului obiectivelor strategice și al programelor de către Consiliul Județean poate avea o frecvență semestrială, iar indicatorii de impact și de rezultat pot fi măsurați la o perioadă mai lungă de timp decât indicatorii de realizare imediată. De asemenea, evaluarea procesului de implementare a Strategiei de Dezvoltare și Promovare a Turismului în Județul Maramureș se va putea realiza la intervale regulate de către Compartimentul audit public intern din cadrul Aparatului de Specialitate al Consiliului Județean Maramureș.⁸

În același timp, pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor propuse și având în vedere că Strategia de Dezvoltare și Promovare a Turismului în Județul Maramureș pentru perioada 2021 – 2027 propune un portofoliu extins de proiecte, monitorizarea și evaluarea implementării strategiei sunt necesare. Pentru implementarea strategiei, precum și pentru monitorizarea și evaluarea implementării, este recomandată crearea unui Grup de Lucru din care să facă parte, o serie de actori care pot fi consultați pe parcursul implementării strategiei și pot fi invitați în cadrul unui Consiliu Consultativ sau care pot face parte din Organizația de Management al Destinației Județene Maramureș.

⁷ <https://www.tvsighet.ro/01.02.2022/consiliul-judetean-maramures-a-dat-unda-verde-infiintarii-asociatiei-organizatia-de-management-al-destinatiei-judetene-maramures/>

⁸ Planul Strategic Instituțional – Consiliul Județean Maramureș, realizat în cadrul proiectului „MaraStrategy”, 2021

Coerența și supravegherea permanentă a implementării strategiei de dezvoltare și promovare turistică și a evoluției indicatorilor de performanță sunt esențiale, fiind recomandat ca întreg procesul de monitorizare și evaluare a strategiei să se realizeze de către Consiliul Județean Maramureș alături de OMDJ Maramureș.

INDICATORI DE MONITORIZARE

Definirea unui set de indicatori va permite managerilor de turism să monitorizeze situația și să identifice acțiunile care sunt necesare pentru îmbunătățirea nivelului de sustenabilitate în diferitele domenii ale turismului. În 2016, Comisia Europeană a dezvoltat un „Sistem european de indicatori ai turismului” (ETIS), care urmărește să ofere toate instrumentele specifice pentru monitorizarea impactului turismului la nivel local. Sistemul de monitorizare ETIS ajută destinațiile turistice să-și măsoare performanțele în ceea ce privește durabilitatea utilizând o abordare comună și comparabilă.⁹

În acest sens, sistemul de monitorizare presupune definirea încă din faza de planificare a strategiei, a unui set de indicatori care să permită verificarea, în mod obiectiv, a atingerii obiectivelor propuse. Scopul procesului de monitorizare și evaluare propus pentru implementarea strategiei vizează astfel utilizarea datelor și informațiilor relevante pentru a îmbunătăți procesul de implementare a strategiei sau, acolo unde este cazul, de a îmbunătăți strategia.

Evaluarea implementării strategiei are rolul de a asigura păstrarea direcțiilor de acțiune și îndeplinirea obiectivelor finale prin verificarea gradului de atingere a țintelor intermediare. Astfel, echipa de implementare are posibilitatea de a ajusta efortul de implementare și obiectivele intermediare în funcție de rezultatele evaluărilor pentru a remedia eventuale probleme de management sau de coerență în derularea activităților.

Pentru o monitorizare a sectorului turistic, lista indicatorilor de monitorizare poate viza următoarele aspecte:

INDICATOR	VALOARE DE REFERINȚĂ	ȚINTĂ 2027
MANAGEMENT ȘI COMUNITATE		
Capacitatea de cazare disponibilă (în structurile înregistrate la Ministerul Antreprenoriatului și Turismului)	Anul 2022 14.032 locuri de cazare	Anul 2027 25.000 locuri de cazare
Capacitatea unităților de alimentație publică (în structurile înregistrate la Ministerul Antreprenoriatului și Turismului)	Anul 2022 21.457 locuri	Anul 2027 40.000 locuri
IDENTITATE, MARKETING ȘI COMUNICARE		
Număr de vizitatori pe platforma de promovare a destinației „Visit Maramureș”	Anul 2022 -	Anul 2027 10.000 mii persoane (aplicație mobilă) 500.000 mii persoane (website)

⁹ European Tourism Indicator System (ETIS) (European Commission, 2016) – https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/offer/sustainable/indicators_en

INDICATOR	VALOARE DE REFERINȚĂ	ȚINTĂ 2027
Număr de persoane care urmăresc paginile oficiale de Facebook și Instagram ale județului Maramureș „Visit Maramureș”	Anul 2022	Anul 2027
	6.200 persoane abonate pe Facebook 589 de urmăritori pe Instagram	15.000 de persoane abonate pe Facebook 10.000 de urmăritori pe Instagram
OFERTA TURISTICĂ ȘI EXPERIENȚE		
Numărul de sosiri ale turiștilor în județul Maramureș	Anul 2019 (înainte de pandemie) 276.064 mii turiști	Anul 2027 414.000 mii turiști
Numărul de înnoptări ale turiștilor în județul Maramureș	Anul 2019 (înainte de pandemie) 518.696 mii turiști	Anul 2027 900.000 mii turiști
Durata medie de ședere a turiștilor în județul Maramureș	Anul 2019 (înainte de pandemie) 1,82 zile	Anul 2027 Min. 2 zile
Pondere a turiștilor străini din totalul sosirilor turistice în județul Maramureș	Anul 2019 (înainte de pandemie) 13,1%	Anul 2027 20%

Abordarea indicatorilor are la bază o viziune transversală a rolului turismului pentru dezvoltare fiind puse în valoare elemente de economie, cultură, mediu natural și construit, patrimoniu, bună guvernare, societate și multiculturalitate. Pe baza acestora, pentru o monitorizare mai detaliată a sectorului turistic, lista indicatorilor de monitorizare poate viza și următoarele aspecte (ce necesită însă surse suplimentare de colectare):

INFRASTRUCTURĂ TURISTICĂ NOUĂ SAU REABILITATĂ:

- Numărul de dotări turistice amenajate în zonele rurale și urbane mici din județul Maramureș;
- Numărul de dotări turistice reamenajate în zonele rurale și urbane mici din județul Maramureș.

COMUNICARE ȘI PERCEPȚIA ASUPRA DESTINAȚIEI TURISTICE MARAMUREȘ:

- Percepția maramureșenilor asupra imaginii de ansamblu a județului evaluată prin sondaje de opinie periodice aplicate locuitorilor județului;
- Percepția turiștilor asupra imaginii de ansamblu a județului evaluată prin sondaje de opinie permanente aplicate vizitatorilor județului;
- Aprecierea atractivității județului ca destinație turistică în presa / publicațiile / topurile locale, naționale și internaționale prin cercetarea calitativă a acestor surse;
- Numărul de articole dedicate evenimentelor culturale din județul Maramureș în presa locală, națională și internațională;
- Numărul de articole / evenimente;
- Numărul de reclame / sponsorizări pe site-uri de promovare Facebook, Instagram, TikTok despre evenimentele culturale sau destinația turistică județul Maramureș;

- Numărul de postări de promovare a identității turistice pe site-uri de promovare Facebook, Instagram sau TikTok;
- Procentul de vizitatori care sunt mulțumiți de experiența lor generală în destinație;
- Procentul de vizitatori care se întorc (în decurs de 5 ani);
- Punctaje acordate în ghiduri sau pe website-uri de profil (pentru destinație și pentru atracții turistice);
- Număr de recenzii în social media sau pe website-uri de profil și ponderea recenziilor pozitive;
- Timpul petrecut pe platforma Visit Maramureș;
- Numărul de descărcări ale aplicației Visit Maramureș pe IOS și Android;
- Numărul de mențiuni în postările și story-urile vizitatorilor în destinația turistică județul Maramureș.

PERFORMANȚĂ TURISTICĂ:

- Indicele prețurilor de consum în turism / indicele costului de călătorie;
- Numărul de parteneri din mediul privat care au intrat în programul de dialog;
- Numărul de parteneri din mediul privat care au difuzat materialele de promovare despre județ;
- Numărul de sponsori.

GUVERNANȚĂ TURISTICĂ:

- Bugetul operatorilor turistici;
- Valoarea investițiilor în patrimoniul construit al localității / județului (% investiție publică în patrimoniul construit al județului Maramureș și % investiție privată în patrimoniul construit al județului Maramureș);
- Aprecierea operatorilor culturali asupra consultării și implicării în procesul decizional în domeniul cultural evaluată prin sondaje de opinie periodice aplicate actorilor locali relevanți;
- Aprecierea operatorilor turistici asupra consultării și implicării în procesul de promovare a ofertei turistice a județului Maramureș evaluată prin sondaje de opinie periodice aplicate actorilor locali relevanți.

MANAGEMENTUL DURABIL AL TURISMULUI ÎN MARAMUREȘ:

- Procentul întreprinderilor / unităților cu activitate turistică din destinație, utilizând o certificare / etichetare verificată voluntar pentru mediu / calitate / durabilitate.

Urmărirea acestor indicatori presupune colectarea anuală de date, completată de evaluări periodice mai substanțiale pentru acei indicatori care presupun măsurarea percepției sau satisfacției cu privire la anumite aspecte ale ofertei turistice maramureșene.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Sumarul documentului strategic
Strategie sectorială - Dezvoltarea și Promovarea Turismului în Maramureș
pentru perioada 2021-2027
în cadrul proiectului:
MaraStrategy
Cod SIPOCA 556 / Cod SMIS 126337
Județul Maramureș
Mai 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.
